

Pɔl saba kaplāŋ Wormefa ye

Syaha fla

¹ Ndoo Pɔl kē tē saba nwo yrūhū, ndoo wii n ma u Syayahafua Yesu tēntēle. Yāhā kē ke ra yāŋ yi, ma ra yee, ma ra ta ke tēnlehe, n naa ke kapāyī wūhū pāā nawee- ye. ² Faale cāā na, Yāhā bii yē ter ke kapāyī wūhū wāwāā ne nawee- kē. Yāhā kaplāŋ tōrfa bii loo nde cāā yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo. ³ Koo kapāyī nde Yāhā Dya wī pāā: Yāhā u ta u n nawee kadye gbe, ma u yīŋ yi wo faale yīŋfua Dawide nwon wo. ⁴ Yāhā Yrā le yar ma yee, Yāhā Dya kē u ne. Le yar fānga ne yaliile wo Yāhā u ta u n yir gbā wo, ma nii yrāŋ na gbaafa ye. Mpāy bye pe u ta pe Yater, u nii pe Yīŋfua. ⁵ Yesu kāmāy na, Yāhā kayī wāā ra kē ma ra yāŋ yi, ma ra ta Yesu tēnlehe, ma yee n nawee- ter bye ta pe n naa n luhu Yesu ye, pe u ta pe Yater, u myaha n gboho. ⁶ Poo mpāy Yesu Crise pe yee yi ma pe ta u wām, ye bye n tōr pe ne. ⁷ N saba nwo yrūhū nō wāā ye bye kē, yī mpāy tee ma Worme wo, yī mpāy ye ntāŋ dye Yāhā tāy, ke n ye yee yi ye naa ke laam wūhū pye ye kānkai- bye wo. Wo Tuhufua Yāhā, ma suhu wo Yīŋfua Yesu Crise ne, ke ke laantār yar ye na, tesē ke yrīŋ ne.

Pɔl n traha u ga yi Worme Yesu kāndeyārfa na

⁸ Yāhā gii n ma ke tēntēle, ta n cāā syaha wāā ke kē Yesu Crise kāmāy na ye bye wīī na. Tee Yesu sron ta ye Yater mii, nawee- bye le cā driyē kur bye wo, koo kē n syaha wāā Yāhā kē. ⁹ Yāhā gē le cā, cīinde ne tē n pāā, koo gii n ke tēn tē laantee nen ne ke Dya kapāyīī wāpāā ne nawee-ye. Ke cā yalebye n ma nii n pāā ke ne, n sē n faha ye wīī ne ye. ¹⁰ N ke nar, le ma tāy ke ye, ke ta ra n waha ka ye fla na. Loo ga tāy ra ye. ¹¹ Ye sē yāā, n n traha n ye yāā yīnde ne, n waha ye ta ye n Yāhā Yrā kayīī laa yāā. Le ga ye ta ye n yii plāhā Yesu kānde wo. ¹² Lii tē sron n ke, wo naa nuhu le wii laam wo, ye Yesu wāta ye Yater n nii ra ye nuhu wīī, tesē ta Yesu wāta ra Yater bya n nii ye ye nuhu wīī.

¹³ Wo nna, n n traha ye le cā, n naa n ke yalebye n ka ye fla na, n sē -sē waha kānde yāā ma ka ye, ma sya ba waa yagaa na. Lii tē n ke ye kuēfa wīī na loo ne nde: Tē Yāhā tēn lii tē ye fla na, le ma n yi wāwaha ye, le waha pii sa, mii teebehe nkāy dyan tē tēn tē ter na.

¹⁴ N yai n tay n le Yesu kapāyīī pāā nawee- ter bye ye, Jrēkefa tesē mpāy bye ne, pe wee Jrēkefa ye, mpāy ne pe saba cā, tesē mpāy ne pe sē saba cā ye. Le ma mii fānga wīī dyan ta na. ¹⁵ Lii le gboho ra laam wo, loo ne n le Yesu kapāyīī pāā ye bya ye, yii mpāy bye tee ma Worme wo.

Le Yesu kapāyīī ma fānga gii ne?

¹⁶ Le Yesu kapāyīī wāpāā nawee- ye, le ma ra ye yīnkuāyir wīī. Ye sē yāā, Yāhā fānga gaa kē le Yesu kapāyīī ne; Yāhā koo fānga ta ma nawee-sya n yaha, nawee- mpāy bye pe Yesu ta pe Yater.

Yiifee- cãã loo kapãyĩ luhu. Mpãy bye pe wee Yiifee- ye, poo le luhu kur kue ye pe ya ndon. ¹⁷ Ye sã yãã, le Yesu kapãyĩ wo yar, nawee wii syi u sron Yãhã yĩnde na. Yãhã ke kai- nkãy pye nawee- kê, wii ma koo sya cĩinde, ma Yesu ya ta u Yater u kãnkai- bye wo, woofua kê u sron Yãhã yĩnde na. Loo ne le yrũhũ yaha Yãhã sabangbãñ wo ma yee:

«Wii ma Yesu ta u Yater,
u sron Yãhã yĩnde na.
Loo ga ta u n cĩinde yrã yãã,
lii wãkuayãã wee le na ye.»

Nawee- ma kapeepyefa

¹⁸ Ye sã yãã, Yãhã laam ge war kai- nkãy bye wĩ na nawee- pe n pye, ke sã Yãhã myaha gboho ye, ma suhu kapee- nkãy wĩ ne pe n pye. Mpãy pe koo kapee- ngĩ pye, pe yer n tã le cĩinde na, le saha ka yaha ye ye. Loo ne Yãhã n ke laam wãwar wĩ yar wo na gbaa na. ¹⁹ Nawee ga waha kai- nkãy cã Yãhã wĩ na, ke bye yar pe na; Yãhã ge kê ke ke yar pe na, pe sã -sã koo kai- ngĩ yãñ ngaa ye. Loo ne Yãhã n pe pẽn. ²⁰ Ye sã yãã, Yãhã gii ke sã n yãã yĩnde ne ye, koo kê ke driyẽ tãhã. Driyẽ kai- nkãy bye ke tãhã, nawee ga waha koo yãã yĩnde ne. Yãhã wãn tii bye tãhã tesẽ kai- nkãy bye ne, nawee ma te yãñ, u ga cã kacãn wee Yãhã fãngangbãñ wãgboho na ye, wãkuayãã maha wee ke na ye. U ga maha cã, koo neñ ya kê ke ma Yãhã. Nawee- pe -sã le yãã ma cã wa Yãhã ma, pe ma yee pe sã laa cã ke wĩ na ye, pe kawar fua. ²¹ Pe cã Yãhã ma, ke yai pe naa ke myaha gboho. Pe sã -sã ke myaha gboho

ye, pe sē maha syaha wāã ke kē ye. Pe kai- nkāy ga, yīŋ wee ke na ye, pe laam bye nii wam fla ya, laantor wee pe laam wo ye. ²² Pe pe ya ta poo ma kai- cāfa, ma -sē nii nafāãn. ²³ Yāhā gii wākuayāã wee ke na ye, pe sye pe sē ke myaha gboho ye; nawee wii u n ku, pe ga woo pye ta, pe kānsyām pye ta, pe treresyar wān pye ta, pe kahakaha wān pye ta, pe naa too nde roo tēŋ.

²⁴ Nawee- pe pe ya ta koo syi, loo ne Yāhā n koho kuã pe na, ma pe miy yaha pe kāmpee-wo, pe tyatyāhā wāpyeŋ ne, pe n nii ke pye pe laam wāpyeŋ. Pe pe ya myaha klaha- ke syi, pe sē pe ya koho kadye yāŋ ngaa ge ye. ²⁵ Pe Yāhā cīinde wūhū miy yaha, ma yīntaha sroŋ kawar wūhū koo ye. Wān tii Yāhā te tāhā, pe too ta yīŋ ma sya nii te tēŋ, ma -sē tyii ke Yāhā koo na, pe sē ke ta ngaa ge ye. Yāhā koo ya -sē kē, ke yai pe naa ke miingbāŋ sey yalebye. Amen, le nii ke syi!

²⁶ Nawee- pe pe ya ta koo syi, loo ne Yāhā n koho kuã pe na, ma pe miy yaha pe laam wūhū wāpyeŋ ne, too rii te ma fyaryigi wūhū. Yāhā ke pe tāhā mii, pe wee koo syi nantāŋ ye: -Ye yāŋ, pe ca pe cawai poo yigi tāãndya. ²⁷ Pe naam bya, pe n tyii ca wāsāy na, pe naawai wī loo le n tāy pe ye, pe n nii fyaryigi wūhū pye pe naawai ne. Pe Yāhā cīinde wūhū sye, koo kē pe n nii ke syi; le nii mii pe wāpēn draha dyaŋ ke fe gbe. Pe naa lii ke pe le yāã.

²⁸ Pe sē Yāhā ta ngaa ye, koo kē Yāhā n koho kuã pe na, ma pe miy yaha pe laam wūhū nkāy ne ke sē yō ye; loo ne kai- nkāy ke sē yō ye,

koo kē pe n pye. ²⁹ Kai- nkāy ke sē n sron̄ ye, koo kē ke nihi pe laam wo. Pe kapee- pye pe nampyeŋ- na. Wale wīi gboho ter pe laam wo. Pe laanyar pye. Naboofa me pe ne. Pe wāhā cēr. Nagblahafa me pe ne. Pe nawee- wlan̄. Pe pe nampyeŋ- yāŋ napee- draha wo. ³⁰ Pe yīnkāi pye. Pe pe nampyeŋ- wāpee pāā. Yāhā wīi fūhū pe ye. Nawee- wātyeħe n tāy pe ye. Yatan̄fa me pe ne. Pe pe ya sey yalebye. Pe kapee- wāpyeŋ kacān ke yalebye. Pe sē n luhu pe seefa ye ye. ³¹ Lii le ma wāyīi, pe sē maha le cā nantāŋ ye. Nkāy ke n yi pe yē wo, pe sē koo pye ye. Nawee dugu wee pe na ye, pe nampyeŋ- fēn sē pe yigi ye. ³² Pe cā Yāhā kasāhā na, nawee- mpāy pe kapee- ngīi pye, pe yai gbā ne. Pe loo nde cā, mā -sē maha sye ma ke kapee- pye. Pe ma maha mpāy yāā pe ke pye, pe ga yee le yō.

2

Yāhā kasāhā sron̄

¹ Mboo nawee, ma'a sya pye mii, ma'a nii ma nampyeŋ kaa u kapee- wīi na, ma ma ntran̄ tey ma yee mboo sē laa kapee pye ye, cā, mboo wii taa ma nampyeŋ kaa, kapee- nkāy tuu n pye, ma bya ke pye. Cā, ma saha mii pāā sya Yāhā koho wo ye. Loo ne, ma'a ma nampyeŋ kaa, ma ta Yāhā kasāhā ga too ma na, ma ga wāpēn yāā. ² Mpāy pe koo kapee- ngīi syi pye, wo cā Yāhā ma pe sāhā, ma pe pēn, le sron̄. Ke yē kaplāŋ ma cīinde. ³ Mboo wii taa ma nampyeŋ kaa u kapee- wīi na, ma -sē ke syi pye mii ndon̄, le cā ma yee, ma saa fer sya Yāhā kasāhā wāpēn na

ye. ⁴ Taa yāā, Yāhā laam n tãy kacān wee ye, ke yō, ke ke laam yīn ma sya ma- n ter. Ma yee la, ke saha yia ke nawee pēn ye, koo kē? Ma tee Yāhā laantār yāŋ mii ngaa γε sē me pe ne ye. Wāsēŋ kē ke ma sēŋ, ma le sya ma yee, ma bya kapee-pye, taa ke miy yaha, loo ne. ⁵ Ma -sē loo sye, ma ma ndityuhu tã tã ma saa luhu Yāhā ye ye, ma saa ma laam wā klaha ye. Ma'a kuee koo syi ya, kaa kē raa n taha ma wāpēn na per gii Yāhā ga ba driyēfa byε sāhā. ⁶ Yāhā kasāhā sron, ke ga ba nawee- nanem byε dāā kai- nkāy byε wī na pe pye. ⁷ Yāhā ga ba cīnde yrā wāā mpāy kē, ke laam wūhū wāpyeŋ gboho pe laam wo. Poo n ke pe waha myaha yāā Yāhā ye tesē ke nayōr ter ne tesē cīnde yrā lii ne wākuayāā wee le na ye. ⁸ Yāhā laam war, ke kasāhā goo -sē ma ke mpāy sēŋ, pe n jar Yāhā ye ma maha ke cīnde sye, ma nii n luhu kai- nkāy ye ke sē sron ye. ⁹ Mpāy byε pe kapee- pye, fengbān ma pe wān, ma suhu wāfyāŋ ne. Koo wāpēn nge ga cāā Yiiffee- dye, mpāy pe wee Yiiffee- ye, poo n taha. ¹⁰ Mpāy byε pe kayī pye, pe ga ba myaha yāā Yāhā ye. Ke ga ba ke nayōr ter wāā pe kē ke yrīŋ ne. Pe Yiiffee- ga cāā koo kayūhū ngī yāā, mpāy byε pe wee Yiiffee- ye, poo n taha. ¹¹ Ye sē yāā, Yāhā sē nawee- yāŋ pe ter na tesē pe nangbān ne ma cā pe sāhā ye; pe byε ga sāhā, waa γε saa kuee ye.

¹² Kānde lii Yāhā le ta ma le le soho Musa koho wo u n le yar Yiiffee- na, mpāy pe sē loo kānde nde wūhū luhu yāā ye ma kapee- pye, pe ga wāsāhā yāā wāpēn ne. Pe sē -sē ga sāhā le Yāhā kānde na ye. Mpāy pe -sē loo kānde nde wūhū cā ma kapee- pye, pe ga ba wāsāhā yāā wāpēn

ne, mii loo kãnde le yar mii. ¹³ Loo kãnde nde lii Yãhã le ta, mpãy pe le luhu wãluhu ya, poo sã me pe sron Yãhã yĩnde na ye. Mpãy pe le yãr, poo me Yãhã ga ba yee pe sron ke yĩnde na. ¹⁴ Mpãy pe wee Yiiffee- ye, pe sã le kãnde luhu yãã ye, poo mii troho wãtãhã ter ma -sã n gaha le kãnde kue ye, le ma mii pe laa cã le kãnde wũhũ na pe ya ya. ¹⁵ Loo nde le yar ma yee kãnde lii Yãhã le ta, ke le troho wãtãhã wĩ yrũhũ le yaha pe laam wo, koo kã pe ma kayĩ pye, pe laam ga tege nii tee nen wo; pe ma kapee pye, pe laam saa tege nii tee nen wo ye. ¹⁶ Kai- ngĩ tã pãã, ke bye ga ba pye nawee- bye n le yãã per gii Yãhã ga ba nawee- bye sãhã Yesu Crise kãmay na. Kapee- nkãy bye nawee- pe wũhũ naa n pye, ke ga ba ke gbe yi gbaa na, ke pe sãhã ke ne. Lii tã pãã nde, le yi le Yesu kapãyĩ wo, lii tã n tãr nawee- ye.

Mpãy pe ma cĩnde Yiiffee- ma ma Yãhã nawee-

¹⁷ Yii Yiiffee-, ye n yee Yãhã nawee- me ye ne, ma nii yii yi. Kãnde lii le ta, ye laam wo, ye n yee tee le cã, loo nde ya yai ke dyan; ye yii sey ma n yee, a yii ya me, tee ke cĩnde Yãhã cã. ¹⁸ Ye n yee, yii ke laam wũhũ cã; tee kaklaha yãã Yãhã kãnde wũhũ na, ye n yee kai- nkãy ke sron Yãhã yĩnde na, tesã nkãy ne ke sã sron ye, ye ke bye cã. ¹⁹⁻²⁰ Kãnde lii le ta, tee le cã, ma cã le laantor le nawee laam wo, ma maha le Yãhã cĩnde wũhũ yar nawee na, koo kã ye yii kar yaha ma yii ta le Yãhã kãnyĩ yarfã mpãy ye pe ma fũũ- dyan, pe sã le kãnyĩ cã ye. Ye maha yee, a ye cãã- wãã mpãy kã pe ma wam laam wo, pe waha le Yãhã kãnyĩ yãã gbaa na pe naa le yãr. Ye n yee, a

mpây pe sê n sron ye, ye pe ta pe n sron, tesê mpây pe sê laa cã ye, ye pe klaha kai- ne.

²¹ Yii mpây tee nawee- klaha kai- ne, nwa ye sê -sê koo kai- pye ye? Ye nawee- yar pe ma n naa n yuhu ye, yii -sê n yuhu! ²² Ye nawee- yar, waa sê yai u yĩnde n yi too waa cɔɔ na ye, cɔɔ sê maha yai u yĩnde n yi too waa puai na ye; yii -sê le pye! Ye nawee- yar ma n yee, mpar wãn wee ngaa ɛɛ ye, nawee yai te wĩ le fũhũ u ye; yii -sê mpar wãfãã wãn* yuhu n gbe re tɛnsar wo, ma te par ma war ɛɛ te na! ²³ Ye yii sey ma n yee, ye Yãhã kãnde cã. Ye wãteepye koo -sê Yãhã myaha klaha-. ²⁴ Loo ne le bii cãã yrũhũ yaha wa Yãhã sabangbãŋ wo ma yee:

«Yii Yiiffee-, ye troho wãtãhã ter ta,
mpây pe wee Yiiffee- ye,
pe tee n pãã Yãhã kê.»

²⁵ Yii Yiiffee-, ye wãkũũ le yar ma yee, Yãhã naambiyãr le ye ne. Ye ma pye ye Yãhã kãnde yãr cĩnde, yĩŋ ma ke wãkũũ na. Ye ma -sê kapee- pye, ye sê Yãhã kãnde yãr ye, yĩŋ wee ke wãkũũ na ye; le ga nii mii ye sê kũũ ye. ²⁶ Wii u wee Yiiffee ye, u ma -sê Yãhã kãnde katan yãr, tuu sya ma u sê kũũ ye, Yãhã yĩnde na le ga nii mii u kũũ, le yĩntaha kê Yãhã naambiyãr le u ne.

²⁷ Yii Yiiffee-, Yãhã kãnde wũhũ yrũhũ, ma le soho ye koho wo; ye maha n kũũ, mii Yãhã bii le yar ye na mii faale cãã na. Ye -sê kapee- pye, ye sê Yãhã kãnde katan yãr ye. Mpây pe wee Yiiffee-

* **2:22** 2.22 Koo cãã na, nawee- mpây pe sê pye Yiiffee- ye, pe naa mpar wãn fãã wargɛ ne, laa na sãn ne ma te ta naa n yaha pe mpar yaha nwongbãŋ wo. -Ye Wormefa 1.23 fla yãŋ

ye, pe ma -sē Yāhā kānde yār, Yāhā kasāhā per wo, pe ga ba ta ye wīl n fyar yigi ye kē. ²⁸ Wii u ma cīinde Yiifēe, pe sē u yāŋ n cā yīnde ya na ye; lii ke le yar u ma cīinde Yiifēe, loo kayar sē ne lii ya ne, le n pye nawee koho ne kadye teelaa fla na ye. ²⁹ Wii u -sē ma cīinde Yiifēe, u ma Yāhā wūū, u laam bya ne. Lii le le yar u ma cīinde Yiifēe, loo kayar sē ne lii ne, le n pye nawee koho ne kadye teelaa fla na ye. Loo kayar ne lii ne, Yāhā Yrā Fāŋga le pye nawee laam wo. Kānde lii le yrūhū ta, loo ya saha yia le Yāhā Yrā Fāŋga tēn syi tē nawee laam wo ye. Yāhā kē ke ga woo syi Yiifēe sey, nawee sē kē ye.

3

¹ Le ma pye ke dyaŋ, mpāy pe ma Yiifēe-, Yāhā kayīl laa wāā la poo kē ma tyii mpāy na pe wee Yiifēe- ye? Laa kayīl laa ma la koho wākūū na?

² Āwā, Yāhā kayīl lii wāā pe kē, le gboho. Yāhā bii cāā ke ya yīmbui yaha poo ye ma yē ter pe ye, pe n naa ke yē kaplāŋ luhu. ³ Yāhā ke yē ter kaplāŋ nkāy ne, mpāy pe sē ke sya cīinde ye, poo ya wīl ga waha ta la, Yāhā n ke yē kaplāŋ dur?

⁴ Aye, le saha pye ke syi ye! Nawee- bye ma sya pye kawarfuafa, Yāhā koo na, ke n sroŋ ke yē wāter kaplāŋ ne yalebye. Loo ne le yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee:

«Yāhā, ma kaplāŋ bye n sroŋ.

Kai ma dye ye nsoho wo nawee ne,
tāhā ga ba yāā mboo Yāhā ye.»

⁵ Kapee- nkāy too n pye, koo ma n ta nawee- n waha le yāŋ n cā ma yee Yāhā sroŋ, wo ga waha lii pāā? Yagaa, wo ma kapee pye Yāhā n wo pēn,

waa waha yee la Yāhā wo pēn, tāhā wee ke ye ye? N n pāā nawee wāpāā. ⁶ Aye, wo saha yee ke syi ye! Ke ma ne pye, tāhā wee Yāhā ye ye, ke ga pye mii ke driyēfa sāhā?

⁷ Wo ma nii kawarfuafa, loo ga ta nawee- n le cā pe yee, Yāhā ya kē ke ma cīnɗefua, pe naa ke miingbāŋ sey. Loo ta nawee- mpāy nii n yee, Yāhā sē yai ke wo pēn wo kawar wāfua wīl na nantāŋ ye. ⁸ Mpāy ter maha ma, pe ta myaha klaha- ma n yee, a ndoo n yee wo yai wo naa kapee- pye, loo nde n naa kayī sa. Poofa mii ter bye, wāpēn gii pe n pai yāā, ke yai pe ne.

Waa wee u sroŋ Yāhā yīnde na ye

⁹ Le -sē nii ke syi, wii* mpāy too ma Yiifee-, wo ga waha yee la wo puar mpāy na pe wee Yiifee-ye? Aye! N le yar wa ma yee, nawee- ter bye, pe Yiifee- ma wāā le mpāy ne pe wee Yiifee- ye, pe bye tyīn n gaha kapee- wāpyeŋ kuɛ ye fāŋga ne.

¹⁰ Loo ne le yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee:

«Nawee- ter bye wo,

nawee nen gɛ wee u sroŋ Yāhā yīnde na ye.

¹¹ Waa wee u kai- cā ye,

waa wee u Yāhā kɛ ye.

Pe bye dur yi Yāhā kur ye ma plaha kāmpee- wo, pe saha Yāhā laanyīn wīl laa gɛ pye ye.

¹² Nawee- ter bye wo,

nawee nen waa gɛ wee u kayī pye ye.

¹³ Pe yēr ma mii gbūhū dyaŋ, te yār yaha.

Pe nawee- wlaŋ pe kaplāŋ ne.

* **3:9** 3.9 Koo fla na, Pɔl ma yee wii Yiifee-, le yīntaha kē, Yiifee naa kē u ne. U sē yee u Yiifee- wāle kānde yār ye.

Pe ma mii nwoho s̄or ma pe ȳer wo,
pe ga waha nawee ge boo pe ȳe kaplāŋ ne.

¹⁴ Yoosēn kaplāŋ ya ke n yi pe ȳe wo
tesē ȳēkuān ne.

¹⁵ Pe koho n fuhu nawee- wāboo ne.

¹⁶ Kaklaha- ya te n yāā pe tersar wo
tesē kapee- ter bye ne.

¹⁷ Pe sē nawee- le yrīŋ kānde wo ye.

¹⁸ Pe sē n fya ge fya Yāhā na ye.»

¹⁹ Wo -sē cā, kānde lii Yāhā le ta, le cāā ta
wii Yiifee- myaha na, wii mpāy le le soho wo
koho wo. Loo nde na, wo saha ȳe kuā wo laa
pāā nantāŋ ye; wo yai wo cā nawee- ter bye
ma kapeepyefa Yāhā yīnde na. ²⁰ Mboo nawee,
kānde lii Yāhā le ta, ma'a le yāŋ, ma ga kapee
wūhū cā. Ye sē yāā, waa wee u ga waha u ya
waha Yāhā kānde wāyār ne u sron Yāhā yīnde
na ye.

Yāhā nawee- ta pe n sron ke yīnde na

²¹ Yagaa, Yāhā le yar nawee- na pe ga waha
pye mii pe sron ke yīnde na. Kānde lii le ta, le
kalaa wee loo na ye. Musa ma suhu pe faale Yāhā
kaplāŋ tōrfa ne, poo ge bii loo cāā yrūhū yaha wa
Yāhā sabangbāŋ wo. ²² Loo nde lii Yāhā le yar
nawee- na, pe ga waha pye mii pe sron ke yīnde
na le nde: Nawee- mpāy bye pe Yesu Crise ta pe
Yater, poo me pe sron Yāhā yīnde na. Le tāy pe
ma Yiifee- woo, pe wee Yiifee- woo, Yāhā sē loo
yāŋ ye. ²³ Nawee- bye kapee- pye, waa ge sē kuee
ye. Yāhā nayōr wee pe na nantāŋ ye. ²⁴ Yāhā
laantār flāhā tāy, ke pe ta pe n sron ke yīnde na
ke dyaŋ Yesu Crise kāmāy na; Yesu Crise kē u wo

par sya kapee- wāpyeŋ yāmpar koho wo. ²⁵ Woo kē Yāhā u yāŋ yi, u n le sya u ntāŋ n woo. U nawee- ter bye kapee- bye gbe kāā pe yīŋ na, ma ke ta u ya yīŋ wūhū, ma koo wāpēn draha bye sya tāŋ. Mboo wii ma u wāku wīi nde sya cīinde, ma kapee- bye yee laha kāā wa ma yīŋ na. Yāhā loo nde pye ma yee, nawee- n le yāā pe cā ke yō, ma maha sroŋ. Faale cāā na, Yāhā bii tyii ke sē nawee- pēn pe kapee- wīi na ye; wāyīn kē ke ba ke ya laam yīn, koo kē. ²⁶ Yagaa, Yāhā lii yar wo na, wo cā ke sroŋ, ke maha n traha ke ta wo n sroŋ ke yīnde na. Mpāy bye pe Yesu ta pe Yater, ke pe ta pe n sroŋ ke Yīnde na.

²⁷ Yāhā ke le ta ke dyaŋ, nawee ga waha u ya sey la laa ne? Aye, waa saha u ya sey laa gε ne ye. Kānde lii le ta, waa ma ne pye u ga waha u ya waha le wāyār ne u sroŋ Yāhā yīnde na, ufua ga ne waha u ya sey. Yāhā -sē tersaha gaa ter ta nawee- kē pe waha sroŋ ke yīnde na. Koo tersaha kē pe Yesu ya ta pe Yater. Loo nde na, waa saha u ya sey laa ne ye. ²⁸ Ye sē yāā, nawee ma Yesu ta u Yater, koo kē u sroŋ Yāhā yīnde na; le sē nii mii kānde lii le ta, u u ya waha le wāyār ne koo kē ye. ²⁹ -Ye yāŋ, Yāhā ma la pe Yiifee- poo ya wāŋ? Ke wee la nawee- ter bye wāŋ? Āwā, ye cā ma yee ke ma nawee- ter bye wāŋ. ³⁰ Koo neŋ ya kē ke ma Yāhā nawee- ter bye ye. Yiifee- mpāy pe n kūū, pe ma Yesu ta pe Yater, Yāhā ga pe ta pe n sroŋ ke yīnde na. Mpāy bya pe wee Yiifee- ye, poo mpāy pe sē n kūū ye, pe ma Yesu ta pe Yater, Yāhā ga pe ta pe n sroŋ ke yīnde na. ³¹ Too Yesu ta wo Yater, le yīntaha sē kē kānde lii

le ta, yīŋ wee le na nantāŋ ye. N sē le syi pāā yāā ye. Too Yesu ta wo Yater, wo le yar, loo kānde nde ma yīŋ ma sya ta ter.

4

Brama bii pye mii Yāhā n ba yee u sron ke yīnde na?

¹ Wo ga waha lii pāā wo bye faale wādyaha Brama wīī na, woo wii u ma Yiifee- bye wādyaha? Yāhā bii nwa wāā u kē? ² Brama naa kayūhū pye. Le ma ne pye Yāhā loo yāŋ ma yee, Brama sron ke yīnde na, u ne ga waha u ya sey. Laa sē -sē wee nawee ye, tuu ga waha u ya sey lii na Yāhā yaha ye ye. ³ Ye sē yāā, Yāhā sabangbāŋ gε laam wo le ma le yrūhū yaha ma yee:

«Brama bii Yāhā ta u Yater,
Yāhā n loo yāā ma yee,
Brama sron ke yīnde na.»

⁴ Nawee ma tēn tē, u ga dāān yāā. Pe u dāā ngii ne, le sē nii mii wāyōŋ kē pe yō u na ma ke wāā u kē ke dyan ye: U yai u ke yāā. ⁵ Wii ma yee u sē koho taha yaha kai- nkāy na u n pye ye, u ma -sē Yāhā koo ta u Yater, ma koho taha yaha ke na ke laantār ne, loo ne le ga ta Yāhā n yee u sron ke yīnde na. Ye sē yāā, Yāhā n ke ke kapeepyefa bye ta pe n sron ke yīnde na ke dyan, le wee mii pe yai loo ne koo kē ye. ⁶ Wo faale wādyaha Dawide bya naa n yee, a mpāy pe sē yai Yāhā n dye pe ye ye, Yāhā n nii dye pe ye, ma pe ta pe n sron ke yīnde na ke dyan, pe wīī n tāy. U yē kaplāŋ kē ngīī:

⁷ «Mpāy wīī le n tāy,

poo me mpãy ne Yãhã kace yaha
 pe wãteepye wũhũ na,
 ma maha pe kapee- gbe kãã
 pe yĩŋ na ke kuãŋ ne.

⁸ Wii wĩĩ le n tãŷ,
 woo kẽ wii ne Yãhã sẽ tyii
 u kapee- na u yĩŋ na ye.»

⁹ Loo kayĩĩ nde ma la Yiiffee- ya wĩĩ, poo mpãy
 pe kũũ? Mpãy pe wee Yiiffee- ye, le ma poo bya
 wĩĩ. Wo cã ma yee, Brama bii Yãhã ta u Yater,
 Yãhã n loo yãã ma yee u sron ke yĩnde na. ¹⁰ Koo
 cãã -sẽ na, Brama bii kũũ, laa u sã bii kũũ ye?
 Aye, cãã gii cãã na Yãhã bii Brama yãã ma yee
 u sron ke yĩnde na, koo cãã na u sã bii kũũ ye.

¹¹ Loo nde kur ye, Yãhã n cã bii yee, Brama n kũũ
 le n nii puhu u na. Koo puhu nge n nii kayar, ke le
 yar Yãhã naambiyãr le Brama ne ma yee u sron
 ke yĩnde na. U bii Yãhã ta u Yater, koo kẽ Yãhã
 n yee u sron. Koo cãã na, u sã bii kũũ ye. Loo
 na, Brama nii mpãy bye tuhufua pe wee Yiiffee-
 ye, ma -sẽ Yãhã ta pe Yater, Yãhã n yee pe bya
 sron ke yĩnde na mii Brama wãŋ ter syĩ dyaŋ,
 tuu sã bii kũũ ye, Yãhã n yee u sron ke yĩnde na.

¹² Ye maha cã, Brama ma Yiiffee- tuhufua. Brama
 tuu -sẽ ma Yiiffee- mpãy tuhufua, poo me mpãy
 ne pe Yãhã ta pe Yater ma maha pe troho tãhã
 mii Brama wãŋ syi dyaŋ, cãã gii cãã na tuu sã bii
 kũũ ye.

Yãhã yẽ ter mpãy ye pe ke ta pe Yater

¹³ Yãhã bii yẽ ter Brama ye tesẽ u kur kue pii
 ne, ma yee koo ga kãntraha kur bye wãã pe kẽ
 ke n nii pe wãŋ. Kãnde lii le ta, le sã nii mii loo

wāyār ne le ta Yāhā n yē ter Brama ye ye; Brama naa Yāhā yē kaplāŋ sya cīnde, loo ne Yāhā n bii yee u sronj ke yīnde na, koo kē. ¹⁴ Kānde lii le ta, mpāy pe pe ya waha le wāyār ne, le ma ne pye poo me pe Yāhā klohodifa, Yāhā wāta Yater wīl ga ne pye wāwaha. Yāhā yē wāter wīl nde saa ne waha pye ye. ¹⁵ Ye sē yāā, kānde lii le ta, loo kānde nde kai- wāteepye kē ke n pai Yāhā laam wāwar ne; nawee waa wee u ga waha u ya plāhā u ke kai- bye pye naa n yō kayi ne ye; koo kē ke -sē n pai Yāhā laam wāwar ne. Kānde lii le ta, mpāy ter ma pye pe sē le wīl yāā luhu ye, waa saha yee pe ma pe kānde laa plaha ye. ¹⁶ Loo ne mpāy pe Yāhā ta pe Yater, poo me pe ma Yāhā klohodifa. Ke yē wāter wīl n nii mii kayīl dyaŋ Yāhā le pye pe kē ke dyaŋ. Loo ne, koo yē wāter wīl nde n nii Brama kur kue pii bye wīl. Le wee Yiifee- ya wīl ye, poo mpāy Yāhā kānde lii ta, ke le le soho pe koho wo. Le ma mpāy bya wīl pe wee Yiifee- ye, ma -sē Yāhā ta pe Yater, mii Brama bii Yāhā ta u Yater mii. Brama ma wo bye tuhufua; loo ne le bii cāā yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee:

¹⁷ «N ma yāŋ yi,
 n ga ta ma kur kue pii n syar,
 pe ter n sya nihi kāntraha na,
 ma n nii pe kur bye tuhufua.»

Brama nii wo bye tuhufua Yāhā yīnde na, Yāhā gii u ke ta u Yater. Yāhā yē ter u ye kayīl lii ne, u le sya cīnde. U bii cā ma yee, Yāhā ga waha nakugu ta ke n yir gbā wo, ke nii yrāŋ na gbaafa ye. U maha bii cā ma yee, Yāhā kē ke driyē wān ter bye tāhā, ngaa gē sē pye ye. Ke naa n pāā

wāpāā ya, te wān -sē nii n yi wāyiŋ ya. ¹⁸ Yāhā bii yē ter Brama ye lii ne, le kai wāpyeŋ yugu ba ter Brama na. U bii cā u saha koho taha yaha u ya na loo kai- wāpye wī na ye, loo naa bye ne u n sye ma koho taha yaha le na, ma Yāhā ta u Yater. U n -sē nii nawee- ter busāā tuhufua. Yāhā bii u cāā yar loo nde ne ma yee, u kur kue pii ga ba syar pe nii mii yrompii dyaŋ pe syar mii. ¹⁹ Cāā gii cāā na Yāhā bii yē ter Brama ye, koo cāā na u pye dye- gbeebua syi ne, u bii cā ma yee u ba le ter syihi wāsee na; u cōō Sara bya bii ter syihi wāsee yaha. Brama tuu sya loo fla yāā, u sē -sē le Yāhā yē kapān miy yaha carle ge ye. ²⁰ U sē dur yi Yāhā kur ye, ma laalaa pye ke yē wāter wī na ye. U Yāhā miingbāŋ wāsey goo n cā maha ta, kaa n taha u Yāhā wātaŋ na u Yater, u n fānga yāā. ²¹ U maha le sroŋ sya cīinde ma yee, Yāhā ma yē ter lii ne, le wāpyeŋ fānga ma ke ye. ²² Brama bii Yāhā ta u Yater koo syi dyaŋ, loo ne Yāhā n yee u sroŋ ke yīnde na.

²³ Le yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee, Brama Yāhā ta u Yater koo kē Yāhā n yee u sroŋ. Le sē yrūhū Brama woo ya wī na ye, ²⁴ le yrūhū wo bya wī na. Yāhā ga ba yee wo bya sroŋ ke yīnde na, wii mpāy too ke ta wo Yater, ma cā koo kē ke wo Yīnfua Yesu ta u n yir gbā wo, ma dur ba yrāŋ na gbaafa ye. ²⁵ U yi napee- kē, u n le sya ma ku, ma wo kapee- laha kāā wo yīŋ na. Yāhā n u ta u n yir gbā wo, ma dur ba yrāŋ na gbaafa ye. Yāhā loo pye ma -sē yee wo sroŋ ke yīnde na Yesu kāmāy na.

5

Kayũhũ nkãy kě, mpãy pe sronj Yãhã yĩnde na, pe ke yãã

¹ Too mii, yagaa wo sronj ke yĩnde na wo Yesu wãta wo Yater wĩ na, yrĩj ma wo nsoho wo yagaa Yãhã ne, wo Yĩnfua Yesu Crise kãmey na.

² Yesu Crise woo kě, u kãnde yi wo kě, wo n waha Yãhã laantãr cã. Too Yesu ta wo Yater, wo loo kayĩ nde yãã, ma le yigi klue sũ. Too koho taha yaha le na ma cã, Yãhã ga ba wo ta wo n niisayũhũ fla yãã ke wãj syi dyanj, wo nuhu di loo nde ne. ³ Loo ya sě ne ye, wãfãj ge ma sya pye wo na, wo nuhu di le ne. Ye sě yãã, wo cã wo ma wãfãj yãã, waa cã waa wii plãhã le Yesu kãnde wo mii. ⁴ Wo ma -sě wii plãhã ma kuee yai tãj le Yesu kãnde wo, wo ga waha yia wãtãnyãj wũhũ bye na. Wo ma -sě yia, waa koho taha yaha kayũhũ nkãy bye na, Yesu ke pye wo kě. ⁵ Yãhã Yrã lii Yãhã le le wo laam wo, le Yãhã laam ter wãã wo kě wo n waha cã wo ntãj dye Yãhã tãj, cĩĩnde. Loo ne, wo cã ma yee, too koho taha yaha lii na, le saa yi wãwaha ye, le ga pye.

⁶ Faale na, fãnga sě pye wo ye laantor ne ye. Yãhã ke bii yaliile ta, loo yale le ba no, Yesu n pa ma ba ku wo wĩ na, wii mpãy too sě naa Yãhã myaha gboho ye. ⁷ Le ma nii laa dyanj, waa ga waha le sya la u gbã ku u nampyenj wĩ na, u nampyenj wii u le kãnde katanj yãr? Nde wãpye wĩ sronj war. Le ma pye mii wii syi dyanj u laantãr gboho, laa na waa ga waha le sya u gbã ku woosyifua wĩ na. ⁸ Wii too -sě pye kapeepyefa, Yãhã ta Yesu Crise n gbã ku wo

kapee- wĩ na. Yāhā loo nde pye ma le yar wo na ma yee, wo ntāŋ sroŋ dye ke tǎy. ⁹ Yesu Crise ntāŋ woo wo kapee- wĩ na; tuu ku wo wĩ na ke syi, Yāhā yee wo sroŋ ke yīnde na. Yesu Crise tuu wo ta wo n sroŋ Yāhā yīnde na, yagaa wo le cā laha ma yee, u ga maha ba Yāhā ncafūhū syii kǎā wo na. ¹⁰ Faale na, wo pye Yāhā napĩ-, ke n ta ke Dya n ku wo wĩ na, ma wo wǎā le ke ne. Yagaa, too wǎā le Yāhā ne, wo le cā laha ma yee, u Dya tuu yir gbā wo, ma dur ba yrāŋ na gbaafa ye, u ga wo sya yaha wo kuāŋ ne. ¹¹ Loo ya sē ne ye. Yesu tuu wo wǎā le Yāhā ne, wo seefar le ke ne, ma nuhu di ke wĩ na. Yesu kē u ta wo nuhu di.

Dama wĩ Yesu Crise wĩ ne

¹² Faale cǎā na, nawee nen wii tuu cǎā kapee pye, u myaha Dama. Loo ne le ta kapee- wāpyeŋ n cǎāŋ dye driyē nge wo. Kapee- wāpye wĩ ne le ta nawee- n nii n ku. Nawee- bye kapee- pye, loo ne pe n nii n ku. ¹³ Cǎā gii cǎā na Yāhā sē bii ke kǎnde ta wa ma le yar Musa na ye, nawee- naa kapee- pye driyē nge wo. Kǎnde lii le ta, le ma yee le wee ye, wāpēn wee kapee- wāpyeŋ na ye. ¹⁴ Loo naa bye ne, ma gbe Dama cǎā na, ma sya ba waa Musa cǎā na, gbā pye nawee- bye yīŋ na. Ma wǎā le mpāy bye ne, pe kapee- sē ba pee mii Dama wĩ dyaŋ tuu bii Yāhā yē kapān miy yaha ye.

Dama wĩ waa wĩ tay, wii u wāpa wĩ ba cā yaha wa driyē wo; woo kē Yesu Crise ne. ¹⁵ Pe syām wĩ wee wācēŋ ye. Dama tuu kapee lii pye, le wee mii kayĩ lii dyaŋ Yāhā le wǎā wo kē ke dyaŋ ye. Dama woo nawee nen ya kapee wāpye

wĩ ta nawee- bye n ku. Yāhā laantār -sē gboho, kacān wee ye. Ke ke kayĩ wāā nawee- bye kē ke dyaŋ, Yesu Crise woo nawee nen ya kāmāy na. ¹⁶ Le Yāhā kayĩ wĩ maha wee wācɛŋ u Dama kapee wĩ ne ye; nawee nen ya kapee wāpyeŋ pa wāpēn ne; kayĩ lii le -sē wāā ke dyaŋ, le wĩ ne nawee- bye ma sya kapee- pye, Yāhā ga yee pe sroŋ ke yīnde na. ¹⁷ Cīinde ne, nawee nen ya kapee wāpyeŋ ta, gbā wāku n nii nawee- bye yīŋ na. Lii le -sē sroŋ ma cīinde, loo ne Yesu Crise nen ya wĩ ne: Mpāy bye pe Yāhā laantār cā, pe ke kayĩ yāā gboho. Yāhā maha kayĩ nde wāā pe kē ke dyaŋ ma yee pe sroŋ ke yīnde na. Yesu Crise kāmāy na, cīinde yrā lii wākuayāā wee le na ye, pe ga ba le yāā, pe sya nii yīŋ na Yesu Crise ne. ¹⁸ Lii le ma, Dama woo nawee nen ya kapee wāpyeŋ le ta, nawee- bye n wāpēn yāā mii, Yesu Crise nen ya kasroŋ wāpyeŋ ta, nawee- bye ga waha kapee- foho wākuāŋ yāā pe kapee- wĩ na koo syi, pe cīinde yrā yāā, lii wākuayāā wee le na ye. ¹⁹ Ye sē yāā, nawee nen ya Yāhā yē kapān wāmiyaha ta, nawee- bye kapee- pye. Koo syi ya dyaŋ, nawee nen ya Yāhā laam wĩ wāpyeŋ ta, nawee- bye ga waha sroŋ Yāhā yīnde na.

²⁰ Yāhā ke kānde ta, ma yee nawee- n le war pe cā kai- nkāy wāpyeŋ koo ke ma kapee-, pe kapee- fānga cā, pe maha cā kapee- ter nihi. Kapee- wāpyeŋ ma -sē syar mii, Yāhā laantār ga syar, te ta ter koo yaha. ²¹ Ye sē yāā, kapee- wāpyeŋ fānga ta, nawee- n ku. Wo Yīŋfua Yesu Crise kāmāy na, Yāhā laantār -sē maha ta nawee- bye ga waha sroŋ ke yīnde na pe cīinde yrā yāā, lii wākuayāā wee le na ye.

6

-Too naa wo troho tãhã le kãnfuẽ wo!

¹ Yagaa, le sã nii la mii wo yai wo naa kapee-koo pye, kaa naa n taha Yãhã laantãr na? ² Aye, yii gɛ cã, le saha pye ke syi ye! Kapee- wãpye wĩ kue ye, le ma mii wo ku, ma cããŋ wii na kapee-ne. Le nii ke syi, wo ga maha pye mii wo dye kuee kapee- wãpyeŋ wo? ³ Too tãã yi loho wo Yesu Crise myaha na, loo nde le yar ma yee wo seefar le Yesu ne. Le yĩntaha kē, wo wãtããyi le yar ma yee wo bya wãã le ku Yesu Crise ne. ⁴ Too ba tãã yi loho wo, le nii mii wo bya ku pe n wo le gbĩ wo Yesu Crise wãŋ syi dyaŋ, Yãhã n wo bya ta wo n yir gbã wo mii, ke Yesu Crise ta u n yir gbã wo, ma dur ba yrãŋ na ke fãngangbãŋ kãmay na mii syi dyaŋ. Ke wo ta wo n yir gbã wo, ma yee wo naa wo troho tãhã ke kãnfuẽ wo.

⁵ Ye sã yãã, too -sẽ Yesu Crise gbã ter ku, loo nde ta woo tesẽ wii ne, wo gbra wii na mii katyir sĩĩ dyaŋ te wãã fiy nnempuai nen na. Wo ma nii u ne koo syi, wo bya ga ba yir gbã wo u wãŋ syi dyaŋ, wo nii yrãŋ na u ne. ⁶ Wo yai wo cã wo yee, Yesu tuu ba kuey mar boo trã na, le yĩntaha kē, too pye kapeepyefa faale wo, wo faale troho wãtãhã ter bya kē ke kuey mar boo Yesu ne trã na. Le nii mii wo kapee- wãpyeŋ laampee- me pe boo pye klaha- tãŋ, kapee- wãpyeŋ fãnga saha yia wo na nantãŋ ye. ⁷ Ye sã yãã, wii tuu ku wa, kapee- wãpye wĩ saha nii u yĩnfua, u n naa n luhu kapee- ye nantãŋ ye. ⁸ Wo ma ku Yãhã Yĩndefua Crise ne, wo cã wo ga ba wãã nii yrãŋ na u ne. ⁹ Wo cã ma yee, Crise tuu yir gbã wo,

ma dur ba yrāŋ na gbaafa ye, u saa ku nantāŋ ye. Gbā fāŋga saha yia u na nantāŋ ye. ¹⁰ Tuu ku, u ku kapee- wāpye wīi na tɛɛ nen u kuāŋ ne. Yagaa, u yir gbā wo ma nii yrāŋ na Yāhā miingbāŋ wāsey myaha na. ¹¹ Loo ne, ye yai ye naa yii yāŋ mii ye ku kapee- wāpyeŋ kus ye. Ye ma yrāŋ na yagaa, ma nii Yāhā wām Yesu Crise kāmāy na.

¹² Le nii ke syi, ye ma syi ye tyii kapee- wāpyeŋ fāŋga n yia ye na ye. Kapee- nkāy ke n tāy ye kadye ye, ye ma syi ye ke wīi le naa n yaha ye laam wo ye, ye ma syi ye naa n luhu ke ye ye. ¹³ Ye ma syi ye ye kadye teeɛɛ ta ye naa kapee- pye ke ne ye, ye ma syi ye ke ta kapee- wāpye wān ye. Faale na ye pye mii nakur dyaŋ, yagaa tee -sē nii yrāŋ na, ye yai ye yii le soho Yāhā koho wo, ye kadye teeɛɛ byɛ ne ke n nii kayūhū wāpye wān. ¹⁴ Ye ga waha loo nde pye. Ye sē yāā, kānde lii le ta, ye wee le fāŋga koho wo nantāŋ ye, koo gii ke n pai ye wāpēn wīi ne. Yagaa, ye ma Yāhā laantār roo koho wo, ke ye ta ye n sroŋ ke yīnde na; loo ne kapee wāpyeŋ saha yia ye na nantāŋ ye.

Wo ma wii woo yāmpuai?

¹⁵ Kānde lii le ta, wo wee le koho wo nantāŋ ye, wo ma Yāhā laantār roo koho wo yagaa. Laa na, waa ga waha yee, le ma pye ke dyaŋ yagaa, nawee ga waha kapee pye, laa wee le na ye. Aye, le wee koo syi ye.

¹⁶ Ye cā ma yee, ye ma nii waa laam wūhū koo pye, ye nii wa woofua yāmpuai. Ye ma nii kapee- pye, ye ma kapee- wāpyeŋ yāmpuai, kapee- -sē

n gaha ye ne gbã kue ye. Ye ma -sẽ pye ye Yãhã laam wũhũ pye yalebye, ye ma Yãhã yãmpuai, ke ga yee ye sronj ke yĩnde na. ¹⁷ Faale na, ye pye kapee- wãpyen yãmpuai, ma naa kapee- pye. Yagaa, ye Yãhã cĩnde wũhũ sya ma ke le yaha ye laam wo, ma nii n luhu Yãhã ya ye; -too naa Yãhã sey loo nde wĩ na! ¹⁸ Ye sã yãã, Yesu ye sya kãã kapee- wãpyen fãnga koho wo, ye n nii Yãhã yãmpuai ma nii n sronj ye kãnkai- bye wo. ¹⁹ Ye laam kacãn sã le wa ye, koo ra n katẽ- ta ma nii ye klaha cĩnde wũhũ ne. Faale na, ye ba ye kadye teebẽhe bye ta ma naa kai- nkãy pye ke sã yõ ye, tesã kapee- ter bye ne. Ye naa loo nde pye ye laam fãnga bye ne ma ye kadye muã y tãnj kapee- wo. Yagaa, -ye maha ye laam fãnga bye ta ye kadye teebẽhe bye ne, ye naa kai- nkãy koo pye ke sronj Yãhã yĩnde na, ye nii kla giĩ syi dyanj ke laha kãnkai- bye wo ma nii Yãhã wãnj.

²⁰ Ye sã yãã, faale na, tee pye kapee- wãpyen yãmpuai, kai- nkãy ke yõ, koo sã kã ke naa ye troho wãtãhã sronj ye kã ye. ²¹ Tee naa ke kapee- pye, ye ba naa nwa woo yãã ke na? Koo kai- ngĩ kã, ke fyar yigi ye kã nanga per wo. Ye cã ma yee koo syi kai- ngĩ pyefa yai gbã ne. ²² Yagaa, tee -sẽ sya kãã kapee- wãpyen fãnga koho wo, ma nii Yãhã yãmpa, ye kayĩ lii yãã le na loo ne nde: Yagaa, ye laha ye kãnkai- bye wo ma nii Yãhã wãm; Yãhã ga cĩnde yrã wãã ye kã, lii wãkuayãã wee le na ye. ²³ Ye sã yãã, kapeepyefua dããn ne gbã ne. Wii mpãy too -sẽ seefar le wo Yĩnfua Yesu Crise ne, Yãhã ga kayĩ laa wãã wo kã ke dyanj ke laantãr na. Loo kayĩ ne cĩnde yrã lii ne

lii wākuayāã wee le na ye.

7

Kānde lii le ta wo wee le fānga koho wo nantāŋ ye

¹ Wo nna, kānde lii le ta, yii mpāy tee le wĩĩ cã, n ga nde pãã ye ye: Ye cã ma yee, kānde lii le ta nawee yai u naa le yār; nawee wii syi u ma yrāŋ na, u sē ku wa ye, woo wĩĩ ne. ² Le ma mii cɔɔ wāŋ syi dyaŋ u puai ne. U wāsyāŋ kānde na, u sē yai u u puai yaha yrāŋ na u ka naa waa ye, mii u puai sē ku wa ye. U puai ma -sē ku, kānde laa ter maha wee nantāŋ lii le ga waha u cɔɔ gbra u puai na ye. Loo na, u cɔɔ ga waha naa waa gbe yagaa. ³ U puai ma yee u sē ku wa ye, u n ter ma ga naa waa gbe, u kapee pye u puai na. U puai ma -sē ku wa, kānde laa ter wee nantāŋ lii le ga waha yer tã u cɔɔ na ye. Yagaa, u cɔɔ ma pra, u ga waha naa waa gbe, kapee wee le na ye.

⁴ Wo nna, ye wĩĩ bya ma koo syi dyaŋ. Kānde lii le ta, ye pye le fānga koho wo. Yāhã Yĩndefua Crise tuu gbã mpāy ku, le ma mii ye bya wãã le ku u ne, ye wee nantāŋ le kānde fānga koho wo ye. Ye ma Crise woo koho wo yagaa, woo wii Yāhã u ta u n yir gbã wo, ma dur ba yrāŋ na gbaafa ye. Yagaa, too ma Crise woo koho wo, wo ga naa tēyĩĩ tē Yāhã kē, tēn lii syi le ga pii sa gboho. ⁵ Ye sē yãã, faale na too naa kai- nkāy ya pye ke n tãy wo ye, kānde lii le ta, le le yar wo na, wo n cã kapee- kē ke ne. Loo nde n ta ke wāpye laam n cã maha wo yigi wo n nii kapee-pye, ma -sē nii nakur draha wo. ⁶ Yagaa, too -sē

nii mii wo wãã le ku Yesu ne, kãnde lii le ta le sê maha wo ta kapee wãpye laam n waha wo yigi mii faale dyaŋ ye. Koo syi kē, wo ga naa tēn tē Yāhā kē loo kãnyĩ nde wĩ na, Yāhā Yrā Fānga kāmāy na. Le faale kãnle wĩ lii wo naa tēn tē Yāhā kē, le sē n tōr nantāŋ ye.

Kãnde lii le ta, loo tesē kapee wãpyeŋ ne

⁷ Yagaa, wo ga waha yee la, kãnde lii le ta, le ma kapee? Aye rɛhɛ! Kãnde lii Yāhā le ta, loo ne le ta ra n cã kai- nkāy wãpyeŋ kē ke ma kapee-. Ye sē yãã, kãnde lii Yāhā le ta, le ma ne yee le sē yee nawee sē yai u naa yĩnde pye ye, n saa ne cã n yee yĩnde wãpyeŋ ma kapee laa ye. ⁸ Kãnde lii le ta, yaliile le -sē ra yar kai- nkāy wãpyeŋ ma kapee-, kapee- n yia ra na, ta n yãã ke kai- bye wãpye laam ke ra yigi, ta n nii yĩnde pye ke bye na. Ye sē yãã, kãnde lii le ta, le sē ba pye wa ye, kapee- wãpye laam fānga sē ba gboho ye. ⁹ Faale na, kãnde lii le ta, tē sē ba le cã wa ye, n naa nii yāŋ nawee wii syi draha wo u ma yrāŋ na. Tē -sē ba cã wa kai- nkāy wãpyeŋ koo ke ma kapee-, ta n yãã kapee- yia ra na, ke wãpye laam n ta yigi. Ta n nii yãã nakugu draha wo Yāhā yĩnde na. ¹⁰ Kãnde lii Yāhā le ta, le yi ma yee, le wo troho wātāhā sroŋ wo n kuee yrāŋ na. Le -sē ta ndoo n ku. ¹¹ Ye sē yãã, kãnde lii le ta, tē ba le cã, ma cã kai- nkāy wãpyeŋ koo ke ma kapee-, ke kapee- wãpye laam n -sē ra yigi, ma ra wlaŋ le kapee-wo, ma ra ta ta n nii nakugu wāŋ syi Yāhā yĩnde na. ¹² Kãnde lii le ta, Yāhā kē ke le yi. Ke kaplāŋ bye ma Yāhā wũhũ. Ke sroŋ, ma maha yõ. ¹³ Kai lii le ma kayĩ, loo la le maha ra ta ra n ku? Le

saha pye loo ye. Kapee- wāpyeŋ koo kē, ke ra ta ra n ku Yāhā yīnde na. Kapee wāpyeŋ le ya yīntaha yar yagaa gbaa na; le Yāhā kānde lii le ma kayī, kapee wāpyeŋ loo ta ma ndoo ta ra n ku. Loo nde le yar wo na ma yee, kapee wāpyeŋ ma kapihi, kacān wee le wāpee na ye.

Wo ma kapee wāpyeŋ nsoho wo kayī ne

¹⁴ Wo cā ma yee, kānde lii le ta, Yāhā Yrā fānga ma le na. Ndo -sē nwo, nawee ya kē ra ne, ma nii kapee- wāpyeŋ yāmpuai. ¹⁵ N lii pye, n sē le war ye: Ye sē yāā, kai- nkāy ke wāpye wī ma ra laam wo, koo sē kē tē n pye ye; kai- nkāy ke wī fūhū ra ye, koo kē tē n pye. ¹⁶ Kānde lii le ta, le wāyār wī ma pye ra laam wo, n ma sya yee n sē waha yia ma le pye ye, n cā le kānde yō. ¹⁷ Loo na, ndoo laam wī sē ne le ra ta ra n kapee pye ye, kapee lii le ma wa ra laam wo, loo fānga ne le koo ngī bye pye. ¹⁸ Ye sē yāā, n cā ma yee, tē ma wa nawee, kayūhū dugu wee ra na ye. Kayūhū wāpye wī le sya ma ra laam wo, ke wāpyeŋ fānga wee ra ye ye. ¹⁹ Kayūhū nkāy ke wāpye wī ma ra laam wo, koo sē kē tē n pye ye; kapee- nkāy ke wāpye wī wee ra laam wo ye, koo -sē kē tē n pye. ²⁰ Kai lii wāpye wī ma yee le wee ra laam wo ye, n ma -sē le pye, ndoo gē sē kē n le pye ye. Kapee lii le ma wa ra laam wo, loo fānga ne le koo pye.

²¹ Yagaa, n cā le ma miī syi dyaŋ: N ma yee n ga kayī pye, n ga yāā kapee ya tē ga waha pye. ²² Ta laam wo, kānde lii Yāhā le ta, le wī n tāy ra ye. ²³ Ta kadye teebehe bye n luhu kānde laa ter ye, le yer n tā le Yāhā kānde na, loo lii le yō

ra laam wo. Loo kãnde laa ter nde maha ra ta, ra n nii kapee- wãpyeŋ kãnde yãmpuai, kapee- wãpyeŋ kãnde lii le ma ta kadye teebehe bye wo. ²⁴ Ta wĩi pee cĩinde! Yoo ga ra sya yaha ta kadye koho wo, ta kadye gii ke kapee- pye, kapee- nkãy ke n pai gbã ne? ²⁵ N syaha wãã Yãhã kē, ke ra sya yaha wo Yĩŋfua Yesu Crise kãmay na.

Yagaa, n cã n ma mii syi dyaŋ. N ma nii yãŋ, n ga cã kãnde lii Yãhã le ta, le wĩi n tãy ra ye. Tē -sē ma wa nawee, kãnde laa ter ma ta kadye teebehe wo, ma ra ta ra n nii kapee- wãpyeŋ kãnde yãmpuai.

8

Yãhã Yrã Fãnga lii pye wo laam wo?

¹ Yãhã ke wo ta wo n sroŋ ke yĩnde na Yesu wãku kãmay na, loo nde na, mpãy pe seefar le Yesu Crise ne, pe saa wãpēn yãã yãã nantãŋ ye.

² Ye sē yãã, Yãhã Yrã Fãnga lii le cĩinde yrã wãã mpãy kē pe seefar le Yesu ne, koo kē ke ra tyĩn sya kapee- wãpyeŋ fãnga koho wo, ma suhu gbã ne. ³ Kãnde lii le ta, wo sē waha yia ma naa le yãr ye. Koo kē, le sē waha yia ma kapee- wãpyeŋ fãnga pye klaha- wo na ye. Kãnde lii le ta, le sē waha yia lii na ye, Yãhã loo pye wo kē ke Dya wãnwãã ne driyē wo. Ke Dya n pa driyē wo nawee kadye ne mii wii kapeepyefa dyaŋ, ma ba ku wo kapee- wĩi na. Kapee- nkãy too pye, Yãhã koo wãpēn draha gbe, ma ke taha Yesu yĩŋ na.

⁴ Yãhã loo pye ma yee ke kãnde lii ta, le lii yar ma yee loo le sroŋ, loo ga waha pye Yesu kãmay na. Loo na, wo ga sroŋ ke yĩnde na le kãnde kue

ye. Yāhā Yrā ne le wo troho wātāhā sroŋ yagaa, wo koho fānga sē kē ye.

⁵ Mpāy, pe laampee- wūhū kē ke pe troho wātāhā sroŋ, pe ma pe ya laam wūhū wāke na yalebye. Mpāy pe tyii Yāhā Yrā n nii pe troho wātāhā sroŋ pe kē, poo ma Yāhā Yrā laam wūhū wāke na yalebye. ⁶ Mpāy pe ma pe ya laam wūhū wāke na yalebye, gbā ma poo wī. Mpāy pe -sē ma Yāhā Yrā laam wūhū wāke na yalebye, poo ga cīinde yrā yāa yrīŋ ne. ⁷ Mpāy pe pe ya laam wūhū ya pye yalebye, pe ma Yāhā napī-. Kānde lii Yāhā le ta, pe le sye. Pe saha luhu ge luhu le ye ye. ⁸ Mpāy pe pe ya laam kānde yār, pe pyer sē n tāy Yāhā ye ye.

⁹ Yii poo na, ye sē ye troho tāhā ye laam wātāhā ye, Yāhā Yrā Fānga le ma ye laam wo, ye ye troho tāhā mii Yāhā Yrā le yar ye na mii. Wii woo, Yesu Crise Yrā Fānga wee u laam wo ye, ufua wee Yesu Crise wūū ye. ¹⁰ Tee sya mii ye kadye yai gbā wāku ne ye kapee- wī na, Yāhā Yīndefua Crise wī ma pye ye laam wo, ye yrā ga maha ba nii yrāŋ na le kuāŋ ne. Yāhā yee, ye sroŋ ke yīnde na, koo kē. ¹¹ Yāhā Yrā ma -sē pye ye laam wo, ye kadye gii ke yai gbā ne, Yāhā ga ba ke ta ke n yir gbā wo ke dur ba yrāŋ na ke Yrā kāmāy na. Ye sē yāa, koo Yāhā kē ke Yesu Crise ta u n yir gbā wo, ma dur ba yrāŋ na gbaafa ye. ¹² Wo nna, le nii ke syi, wo yai wo naa wo troho tāhā mii Yāhā Yrā le yar wo na mii, ma yee too tyii wii laam wūhū wāpyeŋ koo na. ¹³ Ye sē yāa, ye ma nii yii laam wūhū koo pye, ye ga ku. Ye ma -sē nii ye troho tāhā, mii Yāhā Yrā le yar ye na mii,

ma ye laangapeer yi kãã ye laam wo gbegbe, ye ga cĩnde yrã yãã. ¹⁴ Mpãy bye pe ma Yãhã Yrã ne le pe troho wãtãhã sron, pe ma Yãhã pii. ¹⁵ Ye sã yãã, Yãhã Yrã lii Yãhã le le ye laam wo, loo sã ye ta ngaa yãmpuai ma maha ntãncer le ye laam wo ye. Loo Yãhã Yrã nde ye ta ye n nii Yãhã pii, loo ne wo bye ga waha Yãhã yee wo Tuhufua, wo yĩmbui yir wo yee: «Ta Tuhufua». ¹⁶ Yãhã Yrã ge le yar wo na wo laam wo wo n le cã ma yee, Yãhã pii me wo ne. ¹⁷ Too nii ke pii, ke yẽ ter kayũhũ nkãy wãwãã ne ke nawee- kẽ, wo bya ga ke yãã mii Yãhã Yĩndefua Crise ke yãã mii. Ye sã yãã, wo bya ma nii wãfã yãã u ne, wo ga ba miingbãñ yãã u wãñ syi dyañ.

Kayũhũ nkãy ke n pai

¹⁸ N cã, wãfã y tii bye too n fã y driyẽ nge wo, te kloñ te sã n tãñ ge tãñ nayõr rii ne too ga ba yãã sukũhũ gaa laam wo ye. ¹⁹ Per gaa ma ke n pai, koo per na Yãhã ga ba ke pii nayõr yar gbaa na, nawee- bye n ke yãã yĩnde ne. Wãñ tii bye Yãhã te tãhã, koo per wã yãã laam te bye yigi. ²⁰ Ye sã yãã, wãñ tii bye Yãhã te tãhã, te bye ma gbã koho wo. Too sã kẽ te te ya ta gbã koho wo ye, Yãhã kẽ ke te ta ke syi. Ke sã -sã yee te kuee yai tãñ ke syi ye. Te koho taha yaha per gii na, Yãhã ga ba ke pii nayõr yar. ²¹ Te koho taha yaha lii na, loo ne nde: Yãhã ga ba te yi kãã gbã fãnga koho wo, te n Yãhã nayõr ter yãã, te saa maha pye yãã ngaa ter fãnga koho wo nantãñ ye, mii Yãhã pii wãñ syi dyañ. ²² Wo bye cã ma yee, ma sya ba waa nanga per na, driyẽ wãñ bye n sã wãfã y koho wo, mii cõo dyañ lai u yigi u n ga see ma nii n

sī wāfāy koho wo mii. ²³ Driyē wān ya sē ne ye: Wii mpāy too Yāhā Yrā yāā wa ke Yāhā kayūhū yaha ye, loo n nii le wācir, wii gē n sī wo laam wo, ma yee Yāhā ke wo ta farfar wo n nii ke pii wo kuāṅ ne, wo kadye ma n maha pye wāfāy gaa ter fānga koho wo nantāṅ ye. ²⁴ Wo cā Yāhā wo sya yaha wa, wo sē -sē wo wāsyayaha kayūhū bye yāā wa yīnde gē ne ye, wo koho taha yaha ke na. Mboo nawee, taa koho taha yaha lii na, ma'a le yāā wa yīnde ne, ma saha yee nantāṅ ma koho taha yaha le na ye. Waa ma la, u ma le kai yāā yīnde ne, u maha yee woo koho taha yaha le na? ²⁵ Kai lii too sē le yāā yīnde ne ye, wo ma koho taha yaha le na, wo yai wo naa le kai sēṅ laanyīn ne.

²⁶ Yāhā Yrā bya maha koho le wo ye yalebye, fānga wee wo na ye, koo kē. Ye sē yāā, kai- nkāy ke yai wo ke nar Yāhā ye, wo sē ke cā ye. Yāhā Yrā -sē ma le n pāā Yāhā ye wo draha wo, ma ke nar kaplāṅ nkāy ne, ke yīṅ wūhū gbaha ter, ke saha cā tōr yē kaplāṅ ya ne ye. ²⁷ Yāhā ke -sē nawee- laam wūhū war, ke maha Yāhā Yrā laam wūhū cā. Kai lii Yāhā Yrā n pāā Yāhā ye, Yāhā loo bye cā. Kai- nkāy ke yō Yāhā ye ma maha n tāy ke ye, koo kē Yāhā Yrā n pāā Yāhā ye, mpāy wī na pe ma koo wām.

Kacān wee wo ntāṅ wādyey na Yāhā tāy ye

²⁸ Mpāy Yāhā wī gboho pe laam wo, kai- nkāy bye ke pe dye, Yāhā n ta ke n yi wāyūhū na. Poo mpāy Yāhā wī gboho pe laam wo, poo me Yāhā pe yee yi pe nii ke wām. ²⁹ Ye sē yāā, mpāy bye Yāhā pe laam wī yāṅ ma pe cāā yāṅ yi, ke yee pe

nii ke Dya wāŋ syi dyaŋ, ke Dya n nii poo nabuar mii bye lefua. ³⁰ Mpāy Yāhā ba pe cāã yāŋ yi ta, ke pe yee pe nii ke wām. Ke -sē mpāy yee pe nii ke wām, ke pe ta pe n sroŋ ke yīnde na. Ke -sē mpāy ta pe n sroŋ ke yīnde na, ke poo ta wa ke niisayūhū fla wo.

³¹ Lii ya too ga maha pāã, loo ne nde: Yāhā ke ma wa wo ne, yoo ga waha laa pye wo na? ³² Ke sē sye ge sye ke ya koho Dya wākē na ye; ke ke Dya ta u n ku wo bye wīi na. Ke -sē loo pye, ye cā ma yee ke ga ba kai- bye wāã tāŋ wo kē Yesu ne. ³³ Yāhā ke wii mpāy yāŋ yi, waa ter saha yee wo sē n sroŋ ye, Yāhā yee wa wo sroŋ ke yīnde na. ³⁴ Yoo ga waha yee wo yai wāpēn gaa ter ne? Woofua wee ye. Yesu Crise ku wa wo wāpēn wīi na. Loo ya sē maha ne ye, u yir gbā wo, ma dur ba yrāŋ na gbaafa ye. Yagaa u ma u nii Yāhā kāndigi koho kue ye kai- bye yīŋ na, ma nii Yāhā nar wo kē.

³⁵ Nwa syi ma, ke ga waha dye wo nsoho wo Yesu ne, ke wo ntāŋ yi kãã wo nsoho wo u ne? Wāfāy saha yia ye, ntāncer saha yia, wo wānuhu Yesu wīi na, loo saha yia, fāã ma suhu nawān ne, te saha yia. Kapee- ma sya wo dye, pe ma sya wo boo Yesu wīi na, koo ngīi saha wo cāãŋ wii na Yesu ne, wo ntāŋ saa dye u tãy ye. ³⁶ Koo wāfāy ngīi bye wīi ge ne le bii cāã yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee:

«Ma wīi ta,
 pe wo ke wāboo ne ke yai ke yīmper.
 Pe yīnde na,
 wo ma mii mbaa mpāy dyaŋ pe boo n kaa.»

³⁷ Koo wāfāy ngī bye laam wo, wo -sē sron n yia yalebye Yesu Crise kāmāy na, woo wii wo ntān dye u tāy. ³⁸ N le cā laha ma yee, wo ku woo, wo ma yrān na woo, yāhāyīn tēnlēhe woo, sāndāpee fānga woo, yagaa wūhū woo, sukūhū gaa wūhū woo, ³⁹ fāngafa woo, yāhāyīn fānga wān woo, kāntraha fānga wān woo, too wān nde kur bye tii Yāhā te tāhā, kla gaa ter wee ke ga waha wo cēr Yāhā laantār na ye, koo gii wo ntān sron dye ke tāy, ke n le yar wo na wo Yīnfua Yesu Crise kāmāy na.

9

Yāhā tesē ke nna mpāy ne ke pe yān yi

¹ N ga ra nampyeŋ- Yiifee- wīl pāā yagaa, pe myaha maha kē: Yiisrēfa. Cīinde ne tē ga pāā ye ye; tē ma Yāhā Yīndefua Crise tēntēle, n saha kawar fua ye. Yāhā Yrā le maha ma ra laam wo, ma ra kaplān sron, ndoo gē cā cīinde ne tē n pāā. ² Ta nampyeŋ- Yiisrēfa wīl ta, ra laam bye n wlāhā nii ra ye, le n maha nii ra yaa, n sē waha sā n wāy le ne ye. ³ Pe nii ra terfa, le ma ne pye mii, n ga waha pe draha gbe, n nii mii Yāhā yoosēn ta ra na, ta n cēr Crise na, poo n -sē ra draha gbe, ma sya yaha, loo ne ga tāy ra ye. ⁴ Yiisrē- terfa me pe ne: Yāhā poo yān yi, ma nii pe yee ke pii, ma ke ya nayōr yar pe na; Yāhā naambiyār le poo ne. Loo na, kānde lii ke le ta, ke le le soho poo koho wo, ma ke wāsey kānde yar pe na, ma -sē bii yē ter pe ye kayūhū wāwāā ne pe faale wādyaha kē. ⁵ Pe bye ma faale wādyaha Brama kur kue pii. Yesu gē tuu see ba nawee, u see poo ter na,

woo wii u ma kai- bye yīŋ na. Yāhā miingbāŋ yai ke naa n sey yalebye. Le nii ke syi.

⁶ N sē yee Yāhā ke bii yē ter kai lii ne, le nii wāwaha ye. Lii le ma le na, mpāy bye pe ma Yiisre kur kue pii, pe bye sē me pe ma cīnde Yiisre- ye, koo kē. ⁷ Pe sya maha nii Brama kur kue pii, pe bye sē -sē wee Brama pii cīnde ye. Ye sē yāā, Yāhā ge bii Brama pye ma yee: «Ma dya Yisyake kur wām poo me, pe ga ba nii ma cīnde kur kue pii.» ⁸ Kapān nde yīntaha kē, mpāy bye, le tāy Brama ya ye u n pe see, poo sē me pe ma Yāhā pii ye; Yāhā bii yē ter mpāy wāwāā ne Brama kē, poo ya me pe ma Brama cīnde kur kue pii. ⁹ Yāhā bii yē ter Yisyake wāsee wī na kaplāŋ nkāy ne, ke ngī: Yāhā bii Brama pye ma yē:

«Dye laa yagaa syi, n ga dur ba,
n ba yāā ma cōo naa kicar see.»

¹⁰ Le sē nii loo ya ye. Loo kur kue ye, Yerbeka wī bya pye koo syi dyaŋ. Wuhuwām syām mpāy tuu see naam kicar, pe see tuhufua nen na; pe tuhufua kē wo wādyaha Yisyake ne. ¹¹⁻¹² Pe wuhuwām pe sē bii see wa ye, ye cā pe sē ba kapee laa pye yāā kayī laa ne ye, Yāhā bii cāā poo nen waa yāŋ yi wa, ma pe nahafua Yerbeka pye ma yee:

«N ga ba ta, cīfua woo n yahasee sya
kai- wo u lēfua yaha.»

Yāhā loo nde pye ma le yar wo cā, ke ma yee ke ga nawee yāŋ yi, ke sē ne ufua pyer yāŋ ye. Yāhā laam wī ne loo ne. ¹³ Loo ne le bii cāā yrūhū yaha pe wuhuwām wī na Yāhā sabangbāŋ wo ma yee: «Dyakuba wī n tāy ra ye, le ter Yesōo

wĩ yaha.» ¹⁴ Wo ma loo nde yāŋ, wo ga waha yee la, Yāhā sē n sron ye? Aye, wo saha yee ke syi ye! ¹⁵ Ye sē yāā, faale na, Yāhā bii Musa pye ma yee:

«N ma yee n ga wii fēn di,
n ga ufua fēn di.

N ma yee n ga yō wii na,
n ga yō ufua na.»

¹⁶ Yāhā ma yee ke ga nawee yāŋ yi, ye cā le sē nii mii ufua laam wĩ ne koo kē Yāhā n loo pye ye; le sē maha nii mii ufua u ya plāhā laa wāpyeŋ ne koo kē ye. Le yai Yāhā ye, koo kē ke n ufua fēn di. ¹⁷ Yāhā sabangbāŋ wo le ma le yrūhū yaha ma yee, Yāhā bii Syiptefa yīŋfuangbāŋ pye ma yee:

«N ma ta Syipte kāntraha yīŋ na,
ma yee n ga ra fāngangbāŋ yar kai- nkāy ne
tē ga pye ma na*,
ta miingbāŋ n yi kāntraha kur bye na.

Koo kē ta n ma ta yīŋ na.»

¹⁸ Ye sē yāā, le ma tāy Yāhā ye, ke n yee ke ga wii fēn di, ke ga ufua fēn di; le ma tāy ke ye, ke n yee ke ga wii ta ufua laam n waha, ke ga ufua ta ke syi.

Yāhā ncafūhū tesē ke laantār ne

¹⁹ Laa na, waa ga waha ra yey u yee: «Yāhā ma ke nawee- ta ke syi, pe ga waha laa pye la

* **9:17** 9.17 Faale cāā na, pe Yiisrefa bii pye Syipte yīŋfuangbāŋ yāmpar koho wo. Yāhā bii fānga wāā Musa kē, u n waha naa laanwō wūhū pye ma naa Yāhā fāngangbāŋ yar Syiptefa na. Syipte yīŋfuangbāŋ laam -sē bii waha tē, u sē bii kānde wāā Yiisrefa kē fāhāfāhā ye.

mii Yāhā laam wīl ya sē ne ye? Pe ma -sē nii ke laam wūhū pye, nwa ke n maha n yee pe tee n pye?» ²⁰ Mboo nawee, ma kloŋ ter, ma tee n pāā Yāhā ne ke syi. Kla saha ke fāāfua pye ke yee, ta fāāfua, nwa ma n ra fāā mma ma syi dyaŋ ye. ²¹ Ye sē gbāhā fāāfua yāā la, ke cuhu bye ma woo wāŋ; ngii wīl ma tāy u ye, u ga waha ke kla fāā ke cuhu ne. Le ma tāy ke gbāhā fāāfua ye, u ga waha u cuhu gaa kūū u gbāi laa fāā u naa kayōr le le laam wo. Le ma maha tāy u ye, u ga waha koo cuhu gaa kūū u gbāi laa fāā kafar wākuee wīl.

²² Ye sē yāā, Yāhā wīl bya ma koo syi dyaŋ; ke nawee- bye tāhā. Le ma tāy ke ye, ke ga waha nawee- mpāy ta ke ke ncafūhū yar nawee- bye na, ke fāngangbāŋ ne. Poo mii gε pe ta Yāhā n ke ncafūhū yar, pe yai wāpēn ne. Yāhā -sē maha ke laam yīn yaha pe wīl na. ²³ Le ma tāy ke ye, ke ga waha nawee- mpāy ta ke ke nayōr yar nawee- bye na, ke nayōr riī kacān wee te na ye. Poo mii bye, pe ta Yāhā n ke laantār yar nawee- bye na pe ga ke nayōr ter yāā.

²⁴ Wii Yesu kāndeyārfa me, Yāhā wo yāŋ yi Yiifee- nsoho wo tesē mpāy bya ne pe wee Yiifee- ye. ²⁵ Loo ne, faale Yāhā kaplāŋ tōrfua Yosee le yrūhū yaha ma yee, Yāhā biī yee:

«Mpāy pe wee ra nawee- ye,
poo me tē ga yee ra nawee-
Mpāy pe wīl sē naa n tāy ra ye ye,
yagaa n ga pe yee ra laanfa.

²⁶ Teelii wo nawee- naa pe pye ma yee:
Yāhā nawee- sē me ye ne ye,
loo teele ya wo, nawee- ga pe pye pe yee:

Yāhā gii ke ma yrāŋ, koo pii me ye ne.»

²⁷ Faale Yāhā kaplāŋ tōrfua Yisa bya maha nde yrūhū yaha Yiisrefa wīī na ma yee:

«Yiisrefa pe sya syar mii
flā dyaŋ muhulangbāŋ yē na,
mpāy pe ga sya yaha pe laam wo,
pe ga pye carle ya.

²⁸ -Ye yāŋ,

Yīŋfua Yāhā ke kai- nkāy cāā pāā yaha,
ke ga ke bye pye kua yagaa driyē wo.»

²⁹ U Yisa maha le pāā poo Yiisrefa wīī na ma yee:

«Yīŋfua Yāhā gii yersaha wee
ke fāngangbāŋ na ye,
ke ma ne pye ke sē tyii
wo wāle kur kue pii mpāy na driyē wo ye,
wo wīī ne ga pye le kua kāā driyē wo,
Sodōfa wāŋ syi dyaŋ Gumorfa ne.»

Yiisrefa pe le Yesu kapāyīī wīī sye

³⁰ Too ga waha lii ya pāā, loo ne nde: Mpāy pe wee Yiifee- ye, ma maha pye pe sē naa n ke pe sroŋ Yāhā yīnde na ye, pe Yesu wāta pe Yater pe ta Yāhā n yee pe sroŋ ke yīnde na. ³¹ Yiisrefa poo na, pe yee kānde lii Yāhā le ta, poo ga pe ya plāhā le wāyār ne pe sroŋ Yāhā yīnde na. Pe sē -sē waha yia loo ne ma sroŋ ye. ³² Nwa ta? Pe sē naa n ke pe koho taha yaha Yāhā na, ke n pe ta pe n sroŋ ke yīnde na ye. Pe ba yee kānde lii le ta, poo ga pe ya plāhā le wāyār ne pe sroŋ ke yīnde na pe ya koho fānga ne. Ntēmlaha gii nawee- n kūn ke na, pe ga kūn koo na. ³³ Koo ntēmlaha nge wīī ne le bii cāā yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee:

«-Ye yāŋ,
 n ga ntēmbangbāŋ gaa ta Yurusalem wo,
 nawee- n naa n kün ke na;
 ntēmbangbāŋ kē ke ne,
 ke ga nawee- ta pe n cēr ter fle sīl.

Mpāy pe -sē koho taha yaha
 koo ntēmbangbāŋ nge na,
 poo saa too yāā ye.»

10

¹ Wo nna, lii le sroŋ gboho ra laam wo, ta n nii le nar Yāhā ye ke yai ke yīmper, loo ne ta terfa Yiifee- n waha sya yaha. ² Lii tē ga pāā pe wīl na, pe n ke pe laam bye ne pe Yāhā tēn tē fānga ne. Yāhā laantor sē -sē wee pe ye ye. ³ Ye sē yāā, Yāhā nawee ta u n sroŋ mii syi dyaŋ ke yīnde na, pe sē le war ye, ma pe ya wīl ta pe ya ya, a loo ne le ga waha nawee ta u n sroŋ Yāhā yīnde na. Yagaa, Yāhā wīl lii ke le ta ma yee, loo ya ne le nawee ta u n sroŋ ke yīnde na, pe loo sye. ⁴ Kainkāy Yāhā yee wo ke pye wo sroŋ ke yīnde na, Yāhā Yīndefua Crise pa driyē nge wo loo na. Loo ne mpāy bye pe u ta pe Yater, Yāhā yee pe sroŋ ke yīnde na.

Mpāy bye pe Yesu ta pe Yater, Yāhā pe sya yaha

⁵ Kānde lii le ta, nawee ma n ke u sroŋ Yāhā yīnde na loo wāyār ne, Musa bii lii yrūhū yaha loo wīl na, le nde: U bii yee:

«Kānde lii le ta,
 wii ma waha yia ma yār le katanj kur bye wo,
 ma sroŋ, ufua ga cīinde yrā yāā.»

⁶ Mboo wii ma n ke ma sron Yāhā yīnde na Yesu Crise wātan ne ma Yater, ma sē yai ma naa le ga ma laam wo ma yee: «Yoo ga dugu ga yāhāyīn na, u ga tege ba Crise ne ye.» ⁷ Ma sē maha yai ma yee: «Yoo ga tege dye ku- klo wo, u ga Crise gbe nakur nsoho wo u pa u ne ye.» ⁸ Mboo wii taa Yesu ta ma Yater, cā: «Le Yāhā kapān ma nawee tāy, le fla sē dey ye. Le ma ma yē wo, ma maha ma ma laam wo.» Loo kapān ne too n pāā nawee- ye ma yee, pe yai pe Yesu Crise ta pe Yater. ⁹ Ma'a le pāā ma yē ne nawee- yīnde na ma yee, Yesu Crise kē u ma Yīnfua, ma'a maha le sya cīinde ma laam wo ma yee, Yāhā u ta u n yir gbā wo, ma dur ba yrān na gbaafa ye, ma ga sya yaha. ¹⁰ Ma sē yāā, ma'a Yesu wīi sya cīinde ma laam wo, Yāhā ga yee ma sron ke yīnde na. Ma'a loo pāā ma yē ne nawee- yīnde na, Yāhā ga ma sya yaha. ¹¹ Loo ne le yrūhū yaha Yāhā sabangbān wo ma yee:

«Wii ma Yāhā ta u Yater,
ufua saa fyar yāā yāā ye.»

¹² Loo ne, ngaa wee ke Yiifee- war mpāy ne pe wee Yiifee- ye: Pe bye ma Yīnfua nen ya ne; mpāy bye pe u nar u koho le pe ye, u ga le pye, u laantār wūhū gboho. ¹³ Ye sē yāā, loo ne le yrūhū yaha Yāhā sabangbān wo ma yee:

«Nawee wii nawee wii woo
ma Yīnfua myaha yee ma u nar,
ufua ga wāsyayaha yāā.»

¹⁴ Nawee- ma yee pe sē u ta pe Yater ye, pe -sē ga pye mii pe u nar u koho le pe ye? Pe ma -sē yee pe sē u wīi luhu yāā ye, pe ga pye mii pe u ta pe Yater? Waa ma -sē yee u sē u wīi pāā pe ye

ye, pe ga pye mii pe le yãã luhu? ¹⁵ Le ma -sê pye mpây sê lehe wãã le Yesu kapâyĩ wãpãã wĩ na nawee- ye ye, le kapâyĩ pããfa ga yir na? Yãhã mpây lehe wãã wa; loo ne le yrũhũ yaha Yãhã sabangbãŋ wo ma yee: «Yãŋ, le kapâyĩ pããfa wãpaŋ nuhu yigi nawee- kē.»

¹⁶ Mpây pe le Yesu kapâyĩ yãã luhu, pe laam wo mpây -sê ma pe sê ke kaplãŋ sya cĩnde ye. Loo ne faale Yãhã kaplãŋ tãrfua Yiisa n bii yee: «Yĩŋfua Yãhã, nawee- busãã sê ma kaplãŋ sya cĩnde wo ye ye?»

¹⁷ Ye sê yãã, ma'a le Yesu kapâyĩ luhu, loo ne maa Yesu ta ma Yater. Kaplãŋ nkãy taa luhu, Yãhã Yĩndefua Crise yẽ kaplãŋ kē. ¹⁸ Lii tẽ ga yey, loo ne nde: Yiifee- sê loo kapâyĩ nde yãã luhu la? Pe le yãã luhu. Yãhã sabangbãŋ wo, le ma le yrũhũ yaha ma yee:

«Kãntrahafa kur bye
le kapâyĩ pããfa kaplãŋ luhu.

Pe yẽ kaplãŋ ka driyẽ teebhe bye wo.»

¹⁹ N ga maha nde yey: Yiisrefa sê le Yesu kapâyĩ wũhũ war la? Pe ke war, pe sê -sê ke sya ye. Musa yee Yãhã lii pãã pe ye, le nde:

«Mpây pe wee ra nna ye,
n ga pe wĩ ta le n yĩnde yigi ye kē.

Mpây pe sê ra cã ye,
n ga pe wĩ ta le n laam war ye kē.»

²⁰ Yiisa bya gɛ maha yee, Yãhã le pãã ma yee:

«Mpây gɛ pe sê naa ra ke ye,
pe ra yãã; mpây pe sê naa ta wĩ ga ye,
n nii yar poo na.»

21 Ma -sē yee Yiisrēfa wīī na, Musa yee Yāhā le pāā pe wīī na ma yee:

«Ke yai ke yīmper,

n koho nō wāā pe ye ndoo ga pe sya yaha.

Pe laam -sē waha ter,

pe sē n luhu ra ye ye ma ra kaplāŋ kai.»

11

Yāhā sē Yiisrēfa miy yaha ye

¹ Loo na, n ga ye yey nde ne: Le nii ke syi, Yāhā pe Yiisrēfa miy yaha la, poo mpāy pe ma ke nawee-? Aye, le saha nii ke syi ye! Ye sē yāā, Yiisrēfa naa kē ndoo gε ne, wo faale wādyaha Brama kur kuε puee kē ra ne, n yi Bēsyamε terfa wo. ² Yāhā sē ke nawee- miy yaha ye, poo mpāy ke pe yāŋ yi faale wo. Lii le yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee, faale Yāhā kaplāŋ tōrfua Yeli laam bii war Yiisrēfa wīī na, u n le pāā Yāhā ye, ye koo kaplāŋ yāā kal. Ke ma ke yrūhū yaha ma yee, Yeli Yāhā pye ma yee: ³ «Yīŋfua Yāhā, ma sē yāā, pe ma kaplāŋ tōrfa boo, ma ma diŋ yisar pye klaha-. Ndooyā kē tē kuee, pe n maha ra wāboo wīī kε.» ⁴ Yāhā ke -sē u yē sya lii ne, ye maha loo bya cā: Ke yee: «Yāŋ! Mboo ya sē kē taa ma ye. Nawee- nyertāā yīībua ma, pe Bala wātēŋ sye, u Bala wii nawee- u fāā, ma u ta ndoo draha wo, ndoo wii n ma Yāhā. Ta n poo yāŋ yi ma sēŋ pe na.» ⁵ Ye ma Yeli wīī nde yāŋ, le maha ma ke syi nanga nge na. Yiisrēfa mpāy maha ma car, Yāhā pe yāŋ yi ke laantār flāhā tāy. ⁶ Ke pe yāŋ yi ke dyaŋ ke laantār flāhā tāy, le sē nii mii pe kayūhū pye Yāhā n pe yāŋ yi ye. Le ma ne pye

mii Yāhā nawee- yāŋ n yi pe kayūhū wāpye wīi na, loo myaha pe yai le ne, Yāhā laantār kalaa wee nantāŋ ye.

⁷ Lii ya le ma le na, pe Yiisrēfa pe naa n ke fānga ne pe sron Yāhā yīnde na, pe sē ke yāā ye. Mpāy ya Yāhā pe yāŋ yi, poo ya me pe loo kayīi yāā. Pe busāā mpāy bye pe kuee, Yāhā pe laam tee ta, pe sē waha ke laam wīi laa war ye. ⁸ Loo ne le yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee:

«Yāhā pe laam tee ta, pe n nii,
ke wīi sē kai kua pe laam wo ye;
ke pe ta, pe yīmpε lii yāā pe sē le war ye,
pe ndityuhu lii luhu pe sē le war ye,
ma sya ba waa nanga na.»

⁹ Wo faale wādyaha Dawide bya bii yee pe wīi na ma yee:

«Pe diŋ wāyi ter Yāhā kē,
pe kaboo wān ne tesē ke dir wādiŋ ne,
te nii pe ye namihi wāŋ syi dyaŋ,
jrāy ne, pe n too dye te laam wo,
Yāhā n pe pēn.

¹⁰ Pe yīmpε, pe wam too,
pe ma n waha naa Yāhā kai- war ye.

Kānde lii le ta, loo wāfāy
le pe ta kāntuhu n kur pe ye.»

Mpāy pe wee Yiifee- ye, pe bya le Yesu kapāyīi yāā luhu

¹¹ N ga ye yey lii ne le nde: Pe Yiisrēfa pe plaha ke syi, pe plaha la pe kuāŋ ne? Aye, pe sē plaha pe kuāŋ ne ye! Pe wāplaha koo -sē ta, terfa mpāy pe wee Yiifee- ye, pe le Yesu kapāyīi yāā luhu, Yāhā n pe sya yaha, pe wāsyayaha wīi

n yĩnde yigi pe Yiisrefa kē. ¹² Pe wāteepye nii kayĩ driyēfa ye, pe Yāhā kānde wāmiyaha bya nii kayĩ mpāy ye pe wee Yiifee- ye. Le nii ke syi pe Yiifee- bye ma -sē ba pe yĩntaha wā klaha Yāhā kuε ye, -ye cā pe driyēfa kur bye ga ba kayĩ lii yāā loo nde kur ye, le ga ba gboho ta tεr. ¹³ Yagaa, n ga laa pāā yii ye, yii mpāy tee wee Yiifee- ye: Ndoo kē, u Yesu tēnlεε yii ye, yii mpāy ye wee Yiifee- ye. Yāhā tēn lii le soho ra koho wo, le ma ra ye yĩnkuāyir wĩ. ¹⁴ Loo nde na, n n ke ta terfa Yiifee- n ye wĩ yāā, le n yĩnde yigi pe kē, mpāy n yĩntaha sron Yāhā ye, ke n pe sya yaha ta tēn kāmāy na. ¹⁵ Yāhā koho wākuāņ pe na, loo nde nii driyēfa kur bye wāwāāle wĩ Yāhā ne. Le nii ke syi, Yāhā ma maha ba pe gbihi ta, pe n nii ke nawee-, loo kayĩ nde ga ba gboho ta tεr, le sya nakur raa ta, te n nii yrāņ na.

¹⁶ Dir rii te cāā dye, pe ma diņ yi te ne Yāhā kē te n nii ke wān, dir rii bye te ga dye kur kuε ye, te bya ma Yāhā wān. Katyigi gi nnen ma nii Yāhā wān, te kayay bya ma Yāhā wān. ¹⁷ Yiisrefa wĩ ma mii kaha wolifye katyigi wāņ syi dyaņ pe sī tar wo ke n lε, pe n ba te kayay taa cεr kāā. Mboo wii taa wee Yiifee ye, wlaaha wolifye katyigi gi ke fiy ke ya ya, waa sē ke sī ye, ma wĩ ma mii koo katyigi nge kayaņ gaa dyaņ pe gbā cεr ma ba ke pua mar ke kaha wolifye kayaņ cεrsaha fla na. Ke syi ne, ma n poho ke kaha wolifye katyigi nnen too kāmāy na. ¹⁸ Loo na, ma sē yai ma mii sey, ma naa too kayay nde yāņ mii ngaa sē kē te ne ye. Ma saha mii sey gε sey ye; ma sē yāā, te nnen sē n poho mboo kāmāy na ye, mboo kē taa

n poho too kāmāy na.

¹⁹ Ma ga waha yee: «Laa na, pe kayay nde cēr kãã, ma yee ndoo yai n pua mar te draha wo.»

²⁰ Pe wãcēr kãã wĩĩ ma cĩĩnde; pe sē Yesu ta pe Yater ye, koo kē Yãhã n pe cēr kãã. Ma'a -sē yãã, Yãhã ma ta poo draha wo, ma Yesu ta ma Yater, koo kē. Ma'a syi ma naa mii sey loo nde ne ye, ma yai ma naa n fya Yãhã na. ²¹ Ma sē yãã, pe Yiiffee- poo mpãy pe ma te cĩĩnde kayay, Yãhã sē kace yaha pe na ye, ma yai ma cã, mboo wii ma wee cĩĩnde kayan ye, ma'a yee ma sē Yesu ta ma Yater ma kuãñ ne ye, Yãhã ga ma bya cēr kãã. ²² Yãñ! Yãhã laam n tãy; nawee ma -sē laa tee pye ke ga maha waha ufua pën. Mpãy pe ke kãnde miy yaha, ke pe pën, ma -sē ke laantãr yar mboo na. Ma -sē yai, ma koho taha yaha ke laantãr na ma laam bye ne, mii loo sē ne ye, ma bya ga cēr kãã mii kayan dyan. ²³ Pe Yiiffee-bya ma -sē yĩntaha sron Yãhã ye, ma Yesu ta pe Yater, Yãhã ga pe gbihi ta pe pye na faale na. Yãhã fãnga kāmāy na, ke ga waha yia ke maha pe gbihi pua mar pe cersadyaha fla na. ²⁴ Mboo wii taa wee Yiiffee ye, ma ma mii wlaha wolifye katyigi kayan dyan pe gbã cēr, ma ga ke pua mar kaha wolifye katyigi na; ma cã Yãhã fãngangbãñ kē ke yia loo nde na. Pe Yiiffee- poo na, pe ma mii ke kaha wolifye katyigi kayay dyan pe gbã cēr; pe wãpuamar koo katyigi cern ya na pe cersadyaha fla na, ma yee la, Yãhã fãngangbãñ saha yia loo nde syi ya na ye?

Yiiffee- bya ga ba sya yaha

25 Wo nna, kangbāy laa nde waa sē le cā yāā ye, n ga le yar ye na ye n cā, ye ma n naa yii sey ye kacān wīī ne ye: -Ye yāŋ, Yiiffee- busāā mpāy pe ya laam tee ta pe sē waha Yāhā laam wūhū war ye. Pe ga kuee ke dyaŋ, mpāy pe wee Yiiffee-ye, poo busāā n sya ba naa Yesu ta pe Yater ke n pe sya naa n yaha, pe yē n sya ba tā. Loo kur ye, pe Yiiffee- bye n cā pe laam gbihi ta pe Yesu ta pe Yater. 26 Pe Yiisrefa kur bye pe ga sya yaha mii, le ma le yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee:

«U Syayahafua ga ba yir Syō kue ye,
u ba Dyakuba kur kue pii yee,
mpāy pe Yāhā kānde miy yaha.

27 Yāhā yee too naambiyār nde ne
ke n pai le pe ne,
ke pe kapee- laha kāā pe yīŋ na.»

28 Pe Yiiffee- Yesu kapāyīī wīī sye ma nii Yāhā napīī. Loo n ta ye n kayīī yāā. Yāhā sē yi kāā ke yē wāter wīī kur ye ye, pe Yiiffee- wīī n tāy Yāhā ye pe wāle kāmāy na, pe wāle mpāy Yāhā bii pe yāŋ yi faale cāā na, ma pe ta ke nawee-. 29 Ye sē yāā, Yāhā ma kla gii wāā, ke sē ke dur n sya ye, ke ma maha mpāy yāŋ yi, ke pe yāŋ yi ke kuāŋ ne, ke sē ke yē dur ye. 30 Yii mpāy tee wee Yiiffee-ye, ye sē ba luhu Yāhā ye faale cāā na ye. Yagaa, Yiiffee- pe sē luhu Yāhā ye ye, loo nde ta Yāhā n ye fēn di. 31 Pe Yiiffee- wīī bya ga ba nii koo syi. Poo mpāy pe sē luhu Yāhā ye nanga ye, Yāhā ga ba pe bya fēn di. Ke ye fēn di mii, ke ga ba pe bya fēn di koo syi. 32 Ye sē yāā, Yāhā tyii nawee-ter bye na, pe n ke yē kaplāŋ wāluhu wīī sye ma

-sē wāfāy yāā. Loo kur ye, ke n ba pe bye fen di,
pe n cā ke nawee fen di.

Kacān wee Yāhā wāgboho na ye

³³ Kayūhū nkāy ke ma Yāhā wān, kacān wee ke
na ye. Ke laantor tesē ke laam kacān ne, yersaha
wee te na ye. Kai- nkāy ke ma Yāhā laam wo
wāpye wūhū, waa saha ke cā ye, ke kai- gbihi n
ta mii syi dyaŋ, waa saha le war ye! ³⁴ Loo ne le
yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee:

«Waa saha Yāhā laam wūhū cā ye,
waa saha laantor le ke laam wo ye.

³⁵ Waa wee tuu waha yia,
ma cāā ngaa wāā Yāhā kē,
ke n ba le kayī dur u kē ye.»

³⁶ Cīinde ne, woofua wee ye.
Ye sē yāā, koo kē ke kai- bye ta,
koo kē ke wān bye tāhā,
te bye ma koo wān.

Ke miingbāŋ yai ke naa n sey yalebye,
wāyeryāā ma n pye le na ye!

Amen, le nii ke syi.

12

Lii le ma cīinde Yāhā wāsey

¹ Wo nna, yii mpāy tee ma wo Yesu
kāndeyārwai, ye cā Yāhā wo fen di, ma sya wo
yi kāā te wo. Loo nde wī na, ye tyii ta n ye yar
waha wī nen ne: -Ye yii le soho Yāhā koho wo
yrāŋ na, mii kla dyaŋ pe boo ke kē, ke kla n nii
Yāhā wāŋ ke kuāŋ ne; ke wī n maha naa n tāy ke
ye. Loo ne le ma cīinde Yāhā wāsey. ² Ye ma syi
ye naa driyēfa kai- yāŋ tesē pe laangar wūhū ne

ye. Ye tyii Yāhā n ye laam wā klaha, ke kacānfān le ye laam wo, ye n ke laam wūhū war, ye naa ke pye, nkāy ke yō, ma n tāy ke ye, ma maha sron.

³ Yāhā kayī wāā ra kē ma ra ta ke tēntē. Loo nde na, n ga ye nanem yar nde ne: Ye ma syi ye naa yii ta draha gii wo tee sē nō ke na ye. Tee ma mii, -ye naa yii yāŋ koo syi! Ye sē yāā, Yāhā kayī ye ta ye n Yesu ta ye Yater mii, -ye naa yii yāŋ koo draha wo. ⁴ Ye cā nawee kadye nen ya ma teebehe busāā ne; ke teebehe nanem bye ma ke tēŋ ne ke ya wuhu na. ⁵ Wii mpāy too ma Yesu kāndeyārfa, wo wī ma koo syi. Wo nihi; too -sē wāā le Yāhā Yīndefua Crise kāmay na, wo ma kadye nen ya dyaŋ. Wo bye tēŋ ma ke ya wuhu na, mii kadye nen teebehe dyaŋ ke tēŋ ma ke ya wuhu na mii. ⁶ Yāhā kaa taha wo nanem bye na. Ye sē yāā, ke fānga tii wāā wo kē, te ma te ya wuhu na. Le nii ke syi, wo nanem bye yai wo koo fānga ta wo naa tēn tē. Yāhā ma fānga wāā wii kē u n waha ke kaplāŋ luhu u laam wo, u -sē naa ke tōr nawee- ye ke n naa n sron Yesu kānde wūhū ne. ⁷ Yāhā ma fānga wāā wii kē u n nii koho le pe Yesu kāndeyārfa yawāhāfa ye, u -sē naa le pye laantee nen ne. Yāhā ma fānga wāā wii kē u n nii u nampyeŋ- klaha Yāhā kaplāŋ ne, u -sē naa pe klaha nuhu ne. ⁸ Yāhā ma fānga wāā wii kē u n waha laantor le u nampyeŋ- laam wo, u -sē naa le pye. Yāhā ma fānga wāā wii kē, u n waha u ya koho wān taa ta ma kayī pye te ne, u -sē naa le pye laanyōm ne. Yāhā ma fānga wāā wii kē u n nii yahaseefua Yesu kāndeyārfa yawāhā fla wo, u -sē u ya plāhā le tēn na. Yāhā ma fānga wāā wii kē u n waha fenfa laam yīn, u

-sē naa pe laam yīn nuhu ne.

Yesu kāndeyārfa troho wātāhā

⁹ Ye tyii nawee- ntāŋ n naa n dye ye tāy cīnde wādyen! Kai- nkāy ke sē yō ye, ye tyii koo wīi n fūhū ye ye! Kai- nkāy ke yō, -ye pua yaha koo na!

¹⁰ Ye tyii ye ntāŋ n naa n dye yīi tāy mii tuhufua nen pii dyan, -tee naa n tāy yīi ne! -Ye naa yīi kihi nagbohō wātāŋ ne yīi na! ¹¹ -Ye naa ye tēn tē ye laam fānga ne -tee tyii napar na! Ye tyii Yāhā

Yrā n nii ye laam wo, -ye naa tēn tē Yīnfua Yesu kē! ¹² Tee kohō taha yaha Yesu na, ye tyii le n naa nuhu yigi ye kē! -Ye naa yīi plāhā wāfāy wo!

-Ye naa n pāā Yāhā ne yalebyε, ye ma n fāy sya le ne ye! ¹³ Ngii wīi ma pye ye Yesu kāndeyārwai na, -ye naa ke pye pe kē! -Ye nampay gbihi naa n yigi!

¹⁴ Mpāy pe kapee- ka n pye ye na ke dyan, -ye naa Yāhā nar pe kē ke kaa taha pe na; ye ma syi ye yoosēn pāā naa n wāā pe kē ye. ¹⁵ Waa ma kayīi laa ter yāā ma nii nuhu di le na, -ye ye laam flege u ne, -ye naa ke nuhu di u ne. Kapee laa ma

-sē waa dye u n nii wūn, -ye u fēn di cīnde, -tee wūn le tāŋ u ye. ¹⁶ -Ye naa nii yīmbui nen na yīi ne. Ye ma syi ye naa yahasee flā ya ke ye, ye tyii yīnkorle tēŋ wīi bya n naa n tāy ye ye. Ye ma syi ye naa le ga ye yee ye kai- byε cā tāŋ ye!

¹⁷ Wii ma kapee pye ye na, ye ma syi ye yee, yaa le dur u kē, ye kapee laa pye u na ye. -Ye naa kayīi wāpyen ya ke nawee- byε kē! ¹⁸ Yii poo na, le ma ga waha pye tesē le ma nii ye wīi, -ye naa laanyīn ke nawee- byε kē! ¹⁹ Ta naambiyām,

waa ma kapee pye ye na, ye ma syi ye yee, yaa le

kafue yi u na ye! Ye tyii, Yāhā laam ga war ufua ne, ke n laa pye. Ye sē yāā, loo ne le yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee: Yāhā yee: «Ndoo kē tē ga ba kapee- bye kafue yi. Ndoo kē tē ga ba kapeepyefa bye dāā pe kapee- ne, n ke dur wāā pe kē.»

²⁰ Le maha ma le yrūhū yaha ma yee:

«Fāā ma ma napīi yigi,
ngaa wāā u kē u n di.

Loho fāā ma u yigi, loho wāā u kē u n wo.

Ma'a nii loo pye, fyar ga u sron yigi

u kapee- nkāy wīi na tuu pye ma na.»*

²¹ Ma'a syi kapee- wāpyeŋ n yia ma na ye. Kayīi wāpyeŋ ta ma kapee yia le ne.

13

-Ye naa n luhu klo fāngafa ye!

¹ -Ye naa n luhu klo fāngafa ye, loo le sron. Ye sē yāā, koo fānga wee mii ke sē yir Yāhā ye ye. Yahaseefa mpāy bye pe ma yīŋ na, Yāhā kē ke pe ta. ² Loo ne, wii ma yee u saa yer fāngafa wīi na ye, le nii mii Yāhā lii ta, ufua sye u saa yer le na ye. Mpāy pe sē n yer le na ye, pe wāpēn ke pe ya kē ke syi ne. ³ Kapeepyefa me pe n fya fāngafa na, kayīipyefa sē me ye. Ma'a yee fāngafa ma n naa ma fāy yahaseefa ne ye, ma naa kayīi pye, pe ga syaha ge wāā ma kē loo nde na. ⁴ Yāhā kē ke fāngafua taha u tēn na. U n ke ma naa n sron ma troho wātāhā ne. Ma'a -sē kapee pye, ma yai

* **12:20** 12.20 Jreke yor wo, le ma le yrūhū ma yee: «Ma'a nii loo pye, le ga nii mii ma naankān kuee ga woo u yīndai wo.» Loo kapān nde fyar wīi pāā.

ma naa n fya. Fānga gii ke le soho u koho wo, ke sē ka wāã u kē ke dyaŋ ye. Yāhã kē ke u taha le na; waa ma kapee pye u nampyeŋ na, woo kē u ga le kafuε yi ufua na, u u pēn u nampyeŋ kē.

⁵ Loo ne, ye ma yee ye sē n luhu fāngafa ye ye, ye ga waha wāpēn yāã le na. Mii le wāpēn wīi gε sē ne ye, yii gε le cã ye laam wo ma yee, ye yai ye naa n luhu pe ye, loo le sroŋ.

⁶ Loo maha ne, ye kufar dāã. Ye sē yāã, fāngafa ma draha gii wo Yāhã kē ke pe ta koo fla na ma pe taha loo tēn na, pe n nii loo ya na.

⁷ Wii ma yai ngii ne, -ye koo wāã ufua kē! Tee yai kufar wāwāã ne wii kē, -ye naa te wāã ufua kē! Tee yai kla gii wāwāã ne wii kē, -ye naa ke wāã ufua kē! Tee yai ye naa n fya wii na, -ye -sē naa n fya u na! Tee yai ye naa wii myaha gboho, -ye -sē naa u myaha gboho!

-Ye naa ye troho tãhã cãã- wo!

⁸ Ye ma syi waa fuε n nii ye na ye. Fuε lii ya le ma ye na, ye tyii ye ntãŋ n naa n dye yii tãy yalebyε. Ye sē yāã, wii nampyeŋ- ntãŋ ma dye u tãy, ufua ma tãŋ Yāhã kãnde wo. ⁹ Ye sē yāã, kãnde lii Yāhã le ta, le katan nkãy ma ke yrũhũ yaha ma yee: «Ma'a syi ma cayɔr le ma nampyeŋ ne ye! Ma'a syi ma nawee boo ye! Ma'a syi ma waa kla yuhu ye! Ma'a syi ma naa yĩnde yi waa kla na ye!» Koo katan resyar ngĩ, ma suhu le Yāhã kãnde katan nkãy ne ke sē yāã tōr nwo ye, ke byε ke ya wāã le Yāhã kãnde katan nde fla ya wo ma yee: «Ma ya wīi le n tãy ma ye mii syi dyaŋ, tyii ma nampyeŋ wīi n naa n tãy ma ye ke syi.» ¹⁰ Ye sē yāã, mboo wii ma nampyeŋ- ntãŋ

ma dye ma tãy, ma saha kapee laa ter pye pe na nantãṅ ye. Koo kē mboo wii ma le Yãhã kãnde katan nde fla yãr, le nii mii ma ma tãṅ le Yãhã kãnde katan bye wo.

¹¹ Ye yai ye naa le Yãhã kãnde katan nde fla yãr. Wo ma yale lii na yagaa, ye le cã: Ye yiryale ne yagaa woo wãý na. Yagaa, wo wãsyayaha wĩ ga yi gbaa na. Loo yale gbe taha ma ter cãã gii cãã yaha too ba Yesu fe ta wo Yater. ¹² Ke yĩmper n gaha kuasaha wo, yĩṅ ga syii yagaa. -Too wo wam kapee- wãpyeṅ miy yaha, wo cãã- naanmiy wãn gbe! ¹³ -Too naa n sronṅ wo troho wãtãhã ne mii cããfa dyaṅ! -Too wamfa troho wãtãhã ter miy yaha, poo mpãy pe tefen pye dir na, ma maha sēm wo n ter, ma tyatyãhã pye, ma wãhã cēr, ma laanyar pye. ¹⁴ Ye ma syi ye laangapeer n naa ye troho wãtãhã sronṅ ye kē, ye n naa koo wũhũ ya pye ye! Yesu Crise tuu kayĩ lii pye ye kē, -ye yii paha loo kayĩ nde na mii nayroho dyaṅ tee le paha tã yii na.

14

Ye ma syi ye naa ye nampyeṅ- pyer yãṅ ye

¹ Mpãy pe sē le Yesu kãnde wo ma kai- cã ye, ye tyii pe n naa n pai ye ye! Ye ma syi ye maha yee ye ga naa kaplãṅ tyĩn pe ne pe laam wũhũ wĩ na ye! ² Le ga waha pye, waa ma u yee woo Yãhã ta u Yater, woo sē n fã dir raa ter na ye. Waa ter -sē ma wii tuu sē le Yesu kãnde wo ma kai- cã ye, woo wan wãn ya di, u laam wo kar wãkaa sē yõ ye. ³ Wii u sē n fã dir raa ter na ye, u ma syi naa u nampyeṅ yãṅ mii u wee ngaa ye, u nampyeṅ

wii tuu yee woo n fã dir raa ter na. Wii tuu sê -sê dir bye di ye, u ma syi u yee u nampyeŋ wii tuu dir bye di u plaha ye. Ye sê yãã, woo nwo wĩ yõ Yãhã ye. ⁴ Mboo wii taa waa tẽntẽle yãŋ, ma yee u tee n pye, ma kalii? U tẽntẽle u tẽn tẽn n yõ woo, u sê le tẽn n yõ ye woo, u yĩŋfua wĩ ne. Yĩŋfua Yesu ga waha fãnga wãã u kẽ, u n yia u tẽn na. ⁵ Le ga waha pye, waa ma u laam wo plii bye wee wãceŋ ye, per gaa yõ, kaa sê yõ ye. Waa -sê ma u laam wo plii bye ma wãceŋ, kaa sê yõ kaa na ye. Wii ma lii le yaha u laam wo, u loo sya cĩinde.

⁶ Wii ma per gaa ta, ma yee koo kẽ ke yõ, u loo pye Yĩŋfua Yãhã miingbãŋ wĩ na. Wii u' dir bye di, u loo pye Yĩŋfua Yãhã miingbãŋ wĩ na. U' syaha wãã ke kẽ te dir wĩ na koo kẽ. Wii u sê dir bye di ye, u bya' loo pye Yĩŋfua Yãhã miingbãŋ wĩ na. U bya' syaha wãã Yãhã kẽ u dir wĩ na koo kẽ. ⁷ Ye sê yãã, wo bye too ma yrãŋ na yagaa, waa saha yee u ma yrãŋ na u ya kãnkai- wĩ na ye. Wii kuper ma no, u saha yee u ma u ya wũũ ye. ⁸ -Ye yãŋ, wo ma pye yrãŋ na, wo ma yrãŋ na wo Yĩŋfua kãnkai- wĩ na, wo ma maha ku, wo ga maha nii wo Yĩŋfua wãm. Wo ma yrãŋ na woo, wo ku woo, wo ma Yĩŋfua wãm. ⁹ Ye sê yãã, Yãhã Yĩndefua Crise ku ma yir gbã wo, ma dur ba yrãŋ na gbaafa ye. Loo nde ta u n nii yrãŋfa bye yĩŋ na, tesẽ mpãy bye ne pe ku wa. ¹⁰ A nwa, mboo n nii ma nampyeŋ kaa ma n yee, u nde tee pye, ma nii u yãŋ u wee ngaa ye? Ma sê cã la ma yee, Yãhã ga ba wo bye sãhã? ¹¹ Ma sê yãã, le ma le yrũhũ yaha Yãhã sabangbãŋ wo

ma yee, Yāhā yee:

«Ndoos kē Yāhā gii ke ma yrāŋ na,
 n yee nawee- bye ga ba kānklūy gbāā
 ra yaha ye;
 pe bye ga ba cā, ndoo kē Yāhā,
 pe naa ra miingbāŋ sey fānga ne.»

¹² Ye yai ye cā nawee nawee woo ga ba u
 yīnwūhū tōr Yāhā yaha ye.

Ma'a syi ma nampyeŋ ta u n tee pye ye!

¹³ Wo ma syi wo naa wo nampyeŋ- kaa nantāŋ,
 wo yee pe yai wāpēn nge syi ne ye. Too yai lii
 wāpyeŋ ne le nde: -Wo naa wii troho wātāhā ter
 koo yāŋ. Too cā lii syi ga waha wo nampyeŋ ta u
 n le Yesu kānde miy yaha, -too loo yāā wo le miy
 yaha. ¹⁴ Yīnfua Yesu kaklaha kāmāy na, n le cā
 laha ma yee, kai laa wee le ga waha pye nawee
 ye kapīi ye. Wii ma lii ta kapīi, le ma kapīi u ye.

¹⁵ Laa na, ma nampyeŋ n fā digi gaa ter na. Ma'a
 ke di ma nampyeŋ yīnde na, le ga u laam wlāhā,
 u saa laa war nantāŋ ye. Ma'a le cā wa ma le
 pye, le ga nii mii ma nampyeŋ ntāŋ sē dye ma
 tāy ye, koo kē. Loo nde ga waha ta u n plaha yi
 kāā le Yesu kānde wo, u saa wāsyayaha yāā ye.
 Digi gaa ter wīi ya na, ma'a syi ma nampyeŋ ta
 u n plaha u kuāŋ ne ye; ma sē yāā, Crise ku woo
 bya wīi na u waha wāsyayaha yāā. ¹⁶ Kai lii ma
 sroŋ mboo yīnde na, ma -sē pee mpāy ye, ma'a n
 le pye pe yīnde na, pe n naa wāpee pāā le na ye.

¹⁷ Ye sē yāā, wii u u troho tāhā Yāhā kānde wo,
 digi gaa ter wādiŋ tesē kla gaa ter wāwōŋ, koo sē
 kē ke ma yīŋ ufua ye ye. U cā Yāhā u ta u n sroŋ,
 ma yrīŋ wāā u kē, nuhu ne Yāhā Yrā kāmāy na,

koo kē ke ma yīŋ u ye. ¹⁸ Wii ma nii Crise tēn tē koo wāsronŋ nge ne u laam wo, pe yrīŋ ne, ke nuhu ne, le ga tǎy Yāhā ye, nawee- ga maha yee u kayīi pye.

¹⁹ Lii le ga waha nii yrīŋ wīi ma nampyeŋ- ye, ma suhu lii ne le ga waha pe ta kaa n taha pe Yesu wātanŋ na pe Yater, -too naa koo kē! ²⁰ Ma'a syi ma Yāhā tēn pye klaha- digi gaa ter wīi ya na ye! Le cīinde na, dir bye wīi ma gbεgbε. Taa ga digi gaa ter di ma nampyeŋ waa yīnde na, u saa le war ye, le n naa u laam wlāhā, u n dye kapee laa wāpyeŋ wo, loo le sē yō ye. ²¹ Taa cā wa, ma'a kar raa ter kaa ma nampyeŋ waa yīnde na, le saa nii kayīi u ye ye, laa na sēm wāwōŋ, laa na ngaa ter gε, le puar ma'a n le syi laa pye u yīnde na, ma u ta u n dye kapee laa wāpyeŋ wo ye.

²² Lii le ma ma laam wo koo kai- ngīi wīi na, le le yaha ma laam wo, Yāhā yīnde ma ma na. Mboo nawee, taa lii sya cīinde, ma'a ma troho tāhā loo kānde na, ma laam ga tege nii ma ye, ma wīi n tǎy. ²³ Wii ma -sē laalaa pye digi gaa ter wīi na, ma -sē ke di, le nii mii tuu lii sya cīinde ma le le yaha u laam wo, loo sē ne u n pye ye, u ga wāpēn yāā le na. Taa lii sya cīinde, ma le le yaha ma laam wo, le ma pye, loo sē ne taa n pye ye, kapee ne.

15

Ta, ma ntāŋ n dye ma nampyeŋ tǎy

¹ Wii mpāy too le Yesu kānde wo ma kai- cā, wo yai wo naa wo laam yīn mpāy ne pe sē le wa le wo ma kai- cā ye. Tesē, wo yai wo naa koho le pe ye, -too tyii wii laam wūhū wāpyeŋ

koo na. ² Wo nanem bye yai wo naa kai- wāpyeŋ ke wo nampyeŋ- kē, nkāy koo ke ga waha nii u ye kayūhū, ke ta kaa n taha u Yesu wātaŋ na u Yater. ³ Ye sē yāā, u Yāhā Yīndefua Crise sē pye driyē wo ma naa u ya wī pye ye; le ma ge ma le yrūhū yaha u wī na ma yee:

«Pe naa Yāhā tyehε tyehε nkāy ne,
ke dur too woo na.»

⁴ Kai- nkāy bye ke cāā yrūhū yaha faale na Yāhā sabangbāŋ wo, ke ma kaklaha wo ye; ke fānga le wo laam wo, ma maha wo laam yīn, wo n koho taha yaha Yāhā kayūhū wāyāā na.

⁵ Yāhā n sya, ke fānga le ye laam wo, ke maha ke laanyīn ter wāā ye kē. Ke ye ta ye ntāŋ n dye yii tāy mii Yesu Crise kānde le yar mii. ⁶ Loo na, ye n yīmbuhu wāā le, ye naa wo Yīnfua Yesu Crise Tuhufua Yāhā sey.

Le Yesu kapāyī ma nawee- bye wī

⁷ -Ye yii gbihi naa n yigi le Yesu kānde wo, mii u Yāhā Yīndefua Crise ye gbihi yigi mii Yāhā miingbāŋ wī na. ⁸ Ta n ye yar, ye sē yāā, Crise nii Yiifēe- tēntēle. Yāhā ke bii yē ter kayūhū nkāy wāpyeŋ ne Yiifēe- wāle kē, Crise pa maa koo pye, pe cā Yāhā sē ke yē dur ye. ⁹ Tuu pa u maha yee mpāy pe wee Yiifēe- ye, pe naa Yāhā sey ke laantār wī na, mii le yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo mii, ma yee:

«Loo ne,

n ga naa ma miingbāŋ sey
mpāy nsoho wo pe wee Yiifēe- ye,
n ga naa ma miingbāŋ yay le.»

Le maha yrūhū yaha ma yee:

10 «Mpāy pe wee Yiiffee- ye,
pe naa nuhu di pe Yāhā nawee- ne.»

Le maha yrūhū yaha ma yee:

11 «Yii mpāy byε tee wee Yiiffee- ye,
-ye naa Yīŋfua Yāhā miingbāŋ sey;
nawee- ter byε, pe naa ke myaha gboho!»
Faale Yāhā kaplāŋ tōrfua Yisa maha bii yee:

12 «Yisay* kur kuε puee waa ga ba yir
u nii mpāy yīŋ na pe wee Yiiffee- ye.

Mpāy pe wee Yiiffee- ye,
pe ga ba koho taha yaha u na.»

13 Yāhā kē ke nawee ta u n koho taha n yaha
ke na. Tee ke ta ye Yater, ke nuhu le ye laam
wo busāā, yrīŋ ne, kaa n naa n taha ye koho
wātahayaha na ke na, Yāhā Yrā Fānga kāmāy
na.

Pɔl u tēn wīl pāā

14 Wo nna, lii le ma ye wīl, ndoo gε le cā laha
ma yee, ye ye laam gbihi ta kayūhū wāpye wīl
na, kacān gboho ye laam wo, ye ga waha naa
laantor le yii laam wo. 15 Tē -sē ye laam too
kaplāŋ nkāy ne ke ma saba nwo wo, n ke yar ye
na fānga ne. Ya’a yāā, n koo kaplāŋ ngīl yrūhū
yar ye na fānga ne ke syi, Yāhā kayīl wāā ra kē,
16 ma ra ta Yesu Crise tēntēle mpāy ye pe wee
Yiiffee- ye, loo ne. N ga le Yāhā tēn tē, n le yar
nawee ga waha wāā le Yāhā ne. Loo ne le Yesu
kapāyīl wāpāā ne mpāy ye pe wee Yiiffee- ye, pe
n nii miī diŋ gii syi dyaŋ ke nii Yāhā wāŋ ma
maha n tāy ke ye, Yāhā Yrā kāmāy na.

* 15:12 15.12 Faale cāā Dawide tuhufua bii kē Yisay ne.

¹⁷ Loo n ta, n ga waha nii sey Yesu Crise kāmāy na le Yāhā tēn kuε ye. ¹⁸ N saha laa pāā mii tēn lii sē ne u Yāhā Yīndefua Crise le tē ra koho ne ye. Mpāy pe wee Yiifee- ye, u pe ta pe n nii n luhu Yāhā ye, ta kaplāŋ kāmāy na ma suhu ta troho wātāhā ne, ¹⁹ ma suhu yēkā wūhū ne tesē laanwo wūhū wāpyeŋ fānga ne, ma suhu Yāhā Yrā Fānga ne. Koo kāmāy kē tē waha le Yāhā Yīndefua Crise kapāyī wīī pāā nawee- ye, ma gbe Yurusalem na tesē koo kuε kui ne, ma ga waa Yirii kāntraha kui na. ²⁰ Mpāy pe sē ba Crise myaha luhu yāā ye, n le kapāyī wīī pāā poo ye. N sē naa n traha n ta tēn tē taha tēn lii na, waa ba cāā le nakūy ta wa ye, ²¹ mii le yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee:

«Pe sē ba yee u ga pa mpāy ye ye,
poo ga u yāā.

Mpāy pe sē ba u wīī luhu yāā ye,
pe ga ba u kai- luhu pe ke war.»

Pɔl n traha u ka Wɔrme wo

²² Le Yesu kapāyī wāpāātay kē le ba yer naa n tā ra na, n sē yāā ka ye fla na ye. ²³ Yagaa, tēn laa wee ra ye koo kui ngīī wo ke ga waha yer tā ra na teelaa wākaŋ na ye. Ye fla kalaam pye ra na, naandyε ya sē kē ye. ²⁴ Yāhā ma sya, n ma ba n gaha Sepay kāntraha na, n ga klaha n ye yāŋ, n nii ye ne, n ye laam pye yai, ye n ba koho le ra ye ke yrāhā wāyi ne.

²⁵⁻²⁶ Yagaa, n n gaha Yurusalem wo. Ye sē yāā, Yesu kāndeyārfa mpāy pe ma Maseduan kāntraha na, ma suhu Yakayi kāntraha ne, pe war wāā, ma ga wāā Yāhā nawee- mpāy kē pe

ma nawãm Yurusalem wo. N n gaha loo na ke fla na. ²⁷ Pe warwããfa me pe loo nde ta pe ya ya; kayĩ laa -sẽ ne, le fue pye pe na. Ye sã yãã, pe Yiifee- Yesu kãndeyãrfa mpãy pe ma Yurusalem wo, kai- nkãy pe cã le Yesu kapãyĩ wũhũ kue ye, pe too kacãn la pe ya na mpãy ne pe wee Yiifee-ye. Loo nde na, mpãy pe wee Yiifee- ye, pe bya -sẽ yai pe waha naa pe koho wãn taa wãã pe kẽ pe n naa pe ya koho soho. ²⁸ N ma ba loo nde war wa, ma too wãn nde le soho pe koho wo, n ga ke Sepay yrãhã yi n ba klaha ye fla na. ²⁹ N cã n ma ba ka ye fla na, u Yãhã Yĩndefua Crise n gaha kaa taha wo bye na.

³⁰ Wo nna, n ga nde yar waha ye ye wo Yĩnfua Yesu Crise myaha na, ma suhu wo ntãŋ mpãy ne pe dye wii tãy Yãhã Yrã kãmay na: -Ye ra koho soho ta sesrãr wo ye naa Yãhã nar ra kẽ, ³¹ ke n ta sya yaha Yudefa mpãy koho wo pe sã Yesu wĩ sya cĩnde ye. Ye maaha naa Yãhã nar, n n gaha wãn tii ne Yurusalem wo pe Yãhã nawee- kẽ, te ga pe laam yĩn. ³² Loo na, le ma tãy Yãhã ye, yaa ra yãã ye fla na nuhu ne ra laam wo, tesẽ ra n waha wũũ car ye nsoho wo. ³³ Yãhã kẽ ke yrĩŋ wãã. Ke pye ye bye kur ye! Amen, le nii ke syi.

16

Syaha fla

¹ N ga wo Yesu kãndeyãrwesya nwo wĩ cãã pãã ye ye, u myaha Feebe. U tẽn tẽ Sãncrihi Yesu kãndeyãrfa yawãhã fla wo. ² U ma ba ka ye fla na, -ye u yigi yõ wo Yĩnfua myaha na, u n cã Yĩnfua Yesu nawee- me ye ne. -Tee naa koho le

u ye känkai- nkây ne ye wĩ ma u na; ye sē yãã, u naa koho le nawee- busãã ye, ndoo gε ne.

³ -Ye Persyila syar ra kē u puai Yakila ne, poo pe le Yesu Crise tēn tē naa n tay ra ne. ⁴ Pe ba ra sya yaha gbã koho wo, ma sya ne ga kuee le wo. Ndoos ya sē kē, n syaha wãã pe kē ye, Yesu kãndeyãrfa mpãy pe wee Yiifee- ye, pe yawãrfa byε syaha wãã pe kē. ⁵ Yesu kãndeyãrfa yawãhãfa mpãy pe pe ya wãã pe kaha wo, -ye pe byε syar! -Ye Yepanshe syar, u ntãñ sron dye ra tãý, woo kē Yesu kãndeyãrfua cir Yasyi kãntraha na. ⁶ Maari wii u u ya fãý ye wĩ na, -ye u syar! ⁷ -Ye Yããndurkuse syar tesé Yuniase ne, ta klofa me pe ne, pe maha pye ra ne nwompihi wo. Pe wĩ n tãý pe Yesu tēnlεhe ye, pe maha cãã dye gε cãã dye ra yaha le Yesu kãnde wo.

⁸ -Ye Yãmpelase syar ra kē, u wĩ n tãý ra ye le Yĩñfua Yesu kãnde na. ⁹ -Ye Wurbã syar, u naa n tay wo ne le Yãhã Yĩndefua Crise tēn wĩ na, -ye Setaase bya syar, u ntãñ sron dye ra tãý. ¹⁰ -Ye Yapele syar, u wãfãý yãã le Yesu kãnde wo ma -sē u ya plãhã ma kuee le wo. -Ye Yartobule kahafa syar! ¹¹ -Ye Yerodãã syar, ta klofua kē u ne. -Ye Narsisi kahafa syar! Pe le Yesu kãnde yigi klue sũ. ¹² -Ye ca syãm mii syar pe n yee Terfεhe ma suhu Terfoho ne, pe ma Yĩñfua tēn na. -Ye cõ nwo syar pe n yee Persidi, u tēn tē gboho Yĩñfua kē, u ntãñ dye pe Yesu kãndeyãrfa tãý. ¹³ -Ye Wurfoo syar, Yĩñfua u yãñ yi; -ye u nahafua syar, u ma ra bya nahafua, u kayĩ laa pye yãã ra kē, koo kē. ¹⁴ -Ye Yasãykerte syar, Flegõ ne, Yermese ne, Paterbase ne, Yarmase ne,

tesē Yesu kāndeyārfa mpāy ne pe ma pe ne. ¹⁵ -Ye Filohoke syar u cɔɔ Yuuli ne, -ye Neere syar u syafua ne, Woliipe ne, ma suhu pe Yāhā nawee-mpāy byɛ ne pe ma pe ne.

¹⁶ -Ye yii syar yɔ̄ Yāhā nawee- syaha ter ne. Yesu Crise kāndeyārfa yawārfa byɛ ye syar.

Kur kuɛ kayar

¹⁷ Wo nna, n ga ye yar waha nde ne: -Ye yii yigi nawee- mpāy ne! Ye sē yāā, kaklaha nkāy pe ye klaha kē ne, pe koo kaklaha sye, ma nii yēcroho le pe Yesu kāndeyārfa nsoho wo, ma pe plaha n le kāmpee wo. ¹⁸ Ye sē yāā, poosyifa mii, wo Yīñfua Yāhā Yīndefua Crise tēn sē ne pe n tē ye, pe ya laam wīī ne pe n kar. Pe ga pe yēr ta sīīsīī, pe kaplāntāhā ta pe nawee- wlan, nawee-mpāy syi pe wākaryaha sē n sye ye. ¹⁹ Yii poo na, nawee- byɛ cā ma yee ye n luhu Yīñfua ye. Loo nde nuhu le ra laam wo. N n traha ye kacān yāā kayīī wāpyeŋ kuɛ ye, -tee naa n nii kapee- wāpye wīī ma n naa n dye ye laam wo ye. ²⁰ Yāhā gii ke yrīñ wāā, ke ga sāndāpee yīñfua Setane kai- tāhā pye klaha- migimigi ye trɛ flāhā tāy. Yagaa, le yale gbe taha. Wo Yīñfua Yesu Crise, u u laantār yar ye na.

²¹ Ta tēntēwai Timuti ye syar, woo ma suhu ta klofa Lususe ye ne, Jasoho ne, Sosipatehe ne.

²² Ndoɔ Tɛhetise wii tē Pɔl yē kaplāñ ngīī yrūhū, n ye syar Yīñfua myaha na. ²³ Kayusu wii n n syā u fla na, tesē pe Yesu kāndeyārfa yawāhāfa pe ya wāā u fla na, u ye syar. Yerasyi wii u ma le klo nanihi war yīñ na, ma suhu wo Yesu kāndeyārwe

Kartisi ne, pe ye syar. [²⁴ Wo Yīnfua Yesu Crise, u u kayĩ wãã ye bye kē. Amen, le nii ke syi.]

U saba kuasaha Yāhā wāsey ne

²⁵ -Too naa Yāhā sey, koo ke ga waha ye ta ye n ke sron ta ye Yater, mii le Yesu kapāyĩ le yar mii, le kapāyĩ lii tē n pãã nawee- ye. Yesu Crise wũhũ nkāy tē tōr n yar nawee- na, koo kē ke ma Yāhā laam wĩ lii le sē ba yi yãã gbaa na ye. ²⁶ Pe Yāhā kaplāŋ tōrfa bii loo nde yrũhũ yaha saba wo. Yagaa, le gbe yi gbaa na. Yāhā gii wākuayãã wee ke na ye, koo ke loo nde ta, ma maha ta pe n koo kai- ngĩ yar mpāy bye na pe wee Yiiffee- ye, pe n Yesu ta pe Yater pe naa n luhu u ye.

²⁷ Yāhā neŋ ya kē ke ma kai- bye cāfua. Yesu Crise kāmāy na, koo neŋ ya myaha yai wāsey ne yalebye, wāyeryãã ma n pye le na ye. Amen, le nii ke syi!

YĀHĀ NAAMBIYĀRFĀN SABA
Karaboro, Eastern: YĀHĀ NAAMBIYĀRFĀN SABA
New Testament

copyright © 1993 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Eastern Karaboro

Contributor: WBT Central Zone

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

15120496-00e2-503a-8d40-2d7cfdc1ba5b